

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMENE TOELICHTING

1. Samenvatting

Op 15 april 2016 keurde de Vlaamse Regering de "Conceptnota Sociaal-cultureel volwassenenwerk" goed. De accenten en beleidslijnen van het Regeerakkoord 2014-2019 en de beleidsnota 2014-2019 komen daarin samen. Deze beleidsaccenten nopen tot een wijziging van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk (laatst gewijzigd op 12/07/2013).

Dit voorontwerp van decreet kadert binnen:

- het Regeerakkoord 2014-2019;
- de beleidsaccenten uit de beleidsnota Cultuur 2014-2019;
- de visie en doelstellingen geformuleerd in de Conceptnota Sociaal-cultureel volwassenenwerk, 15 april 2016.

Een nieuw decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk zal het bestaande decreet van 4 april 2003 vervangen en moet het sociaal-cultureel volwassenenwerk, als belangrijk onderdeel van de opbouw van een democratische samenleving, de mogelijkheid bieden om soepeler in te spelen op de maatschappelijke uitdagingen van die hedendaagse samenleving. De nieuwe regelgeving wil die intrinsieke waarde van het sociaal-cultureel volwassenenwerk koesteren en de veelzijdigheid en de dynamiek van het sociaal-cultureel volwassenenwerk versterken. Dit moet bijdragen tot een sterkere zichtbaarheid en profilering van de sector.

Dit nieuwe decretaal kader legt een belangrijk accent op het nastreven van sociaal-culturele participatie voor iedereen door sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Dit wordt verankerd in de doelstelling van het decreet en een aantal beoordelingselementen. Daarnaast krijgen de verenigingen voor praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen, momenteel gesubsidieerd vanuit het Decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport (het Participatiedecreet) van 18 januari 2008, een plaats in het voorliggende decreet. Die initiatieven kunnen zich binnen de contouren van dit voorliggende decreet ontwikkelen als sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

De krachtlijnen van het nieuwe decreet zijn:

- het sociaal-cultureel volwassenenwerk als belangrijke civiele actor erkennen;
- sociaal-culturele volwassenenorganisaties ondersteunen die sociaal-culturele praktijken ontwikkelen in de vrije tijd van mensen waarin mensen en groepen worden aangesproken in één of meerdere bestaansdimensies en levenssferen;
- sterker inzetten op sociaal-culturele participatie;
- kiezen voor een open benadering met stimulansen voor vernieuwing, innovatie en kwaliteit door:
  - o een functiegerichte benadering;
  - o een vlottere in- en uitstroom van organisaties;
  - o een dynamisch financieel kader;
  - o sociaal-cultureel ondernemerschap mogelijk te maken.
- een sterk kwalitatieve benadering inbouwen;
- verduidelijking van de rollen van het sociaal-cultureel volwassenenwerk beklemtonen;
- opereren op twee niveaus: sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen een specifieke regio.

2. Situering

2.1 Algemeen

Enkele actuele uitdagingen en vraagstukken maken een nieuw decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk noodzakelijk.

Er is vooreerst de vraag naar de identiteit als sector en de bijhorende maatschappelijke legitimering.

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties en hun professionals weten zich voortdurend uitgedaagd om rond tal van thema's en noden in de actuele samenleving praktijken te ontwikkelen en op die manier maatschappelijk relevant te werken. Ondanks de verschillende werksoorten en daarbinnen nog eens een grote diversiteit aan doelgroepen, inhoud en werkvormen zien we over de vele praktijken heen minstens drie maatschappelijke uitdagingen met regelmaat terugkomen: toenemende diversiteit, een duurzame samenleving en digitalisering. Een belangrijke uitdaging schuilt ook in de veranderende kijk op groepsvorming en gemeenschapsvorming. Binnen de praktijkgemeenschap van sociaal-cultureel werkers zoeken verschillende betrokkenen bijvoorbeeld naar nieuwe vormen van verenigen. Daarbij experimenteren ze met tijdelijke betrokkenheid in plaats van levenslang lidmaatschap en met flexibele netwerken in plaats van al dan niet hiërarchisch georganiseerde afdelingen. Digitale ontwikkelingen en sociale media maken vandaag ook groepsvorming mogelijk die minder afhankelijk is van een gedeelde plaats. Zeker in stedelijke contexten is er nood aan alternatieve benaderingen voor gemeenschapsvorming. Grote dichtheid, grote diversiteit en een relatief grote aanwezigheid van kansengroepen typeren die stedelijke omgeving.

Het hele werkveld zoekt en deelt in diverse fora en contexten verantwoorde kennis, inzichten en handelingsprincipes die mogelijke antwoorden kunnen bieden. Deze voortdurende dynamiek bepaalt mee de actuele praktijken en de grote verscheidenheid ervan. Maar de grote verschillen in uitzicht, mate van betrokkenheid en beweeglijkheid van praktijken en organisaties maken het moeilijk om precies aan te duiden wat voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk de gemeenschappelijke en gedeelde identiteit en bijhorende legitimering zijn.

Doorheen de geschiedenis zijn er vele pogingen geweest om die vraag te beantwoorden. In tijden van 'volksverheffing' en 'volksontwikkeling' zocht men die identiteit en legitimering in de finaliteit van het werkveld. Recenter verschoof de focus meer naar herkenbare en onderscheiden werksoorten. Vanaf 1995 vormden begrippen als 'verenigingen', 'vormingsinstellingen' en 'diensten' de begrippen om het werkveld beleidsmatig af te bakenen. Het Decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003 ging nog een stap verder. De noemer 'sociaal-cultureel volwassenenwerk' werd geïntroduceerd en de focus voor het identificeren van het werkveld kwam te liggen op een combinatie van verschillende werksoorten, de functies en de sociaal-culturele methodiek.

Die sociaal-culturele methodiek nam in het identiteitsvraagstuk een centrale plaats in. De methodiek is in het decreet open en abstract geformuleerd. Dat brengt twee problemen met zich mee. Het eerste probleem heeft te maken met het kader zelf: het wordt ervaren als een abstract en complex referentiekader, zowel binnen de wetenschappelijke wereld als binnen de wereld van praktijken en organisaties. Dat tast de bruikbaarheid ervan aan. Het tweede probleem is dat de sociaal-culturele methodiek zo abstract en open geformuleerd is, dat ook praktijken uit andere sectoren en werkvelden zoals bijvoorbeeld samenlevingsopbouw of jeugdwerk, zich even goed van datzelfde kader kunnen bedienen. Dus werkt deze sociaal-culturele methodiek niet voldoende onderscheidend om er de

specifieke identiteit van het sociaal-cultureel volwassenwerk mee te vatten in het kader van een Vlaams beleid.

Ook de werksoorten waren in het decreet van 2003 bepalend om identiteit en legitimiteit mee scherp te stellen. Het indelen in werksoorten en het verplichten tot een keuze vormde een kader om erkenning en subsidiëring binnen de sector van het sociaal-cultureel werk met volwassenen te organiseren. Bovendien maakte deze indeling het mogelijk zich op basis van werksoorten ook te positioneren tegenover aangrenzende sectoren. Het probleem is dat de werksoorten in de eerste plaats formats zijn die een historisch proces weerspiegelen. Dat staat in een spanningsvolle verhouding met de toekomstgerichte dynamieken in een steeds veranderende samenleving. Het sociaal-cultureel werkveld is van oudsher een breed vertakt werkveld dat op het snijvlak met vele andere maatschappelijke domeinen (werk, zorg, onderwijs, politiek, milieu, economie, kunst, mobiliteit, enz.) opereert. Op deze diverse snijpunten ontstonden en ontstaan voortdurend nieuwe praktijken, organisaties, samenwerkingsverbanden en fusies. Sommige organisaties stroomden in het recente verleden naar aanleiding van die dynamiek uit de sector (bv. samenlevingsopbouw, basiseducatie, milieu- en natuureducatie, enz.). Anderen vinden in die dynamiek net hun weg naar de sector. Voor sommige organisaties uit de sector leiden veelvuldige verbanden met andere domeinen in de samenleving tot overbevraging (bv. de etnisch-culturele federaties).

In het werkveld en aan de rand ervan ontstaan dus voortdurend nieuwe sociaal-culturele werkingen. De Prijs van het sociaal-cultureel volwassenenwerk 2015 aan Cinemaximiliaan toont dit bijvoorbeeld aan. Nieuwe werkingen presenteren zich dan ook meer dan eens als veelbelovend, maar passen niet altijd en niet vanzelfsprekend binnen het kader van het sociaal-cultureel werkveld. Ze kunnen ook niet direct aan andere werkvelden, sectoren of beleidsdomeinen gekoppeld worden. Voorbeelden zijn organisaties op het snijpunt tussen verschillende domeinen (cultuur en welzijn: een organisatie die beweging wil maken rond "agressie in de samenleving, binnen en buiten gevangenissen, of cultuur en landbouw: een organisatie die als coöperatieve actief is in de biologische landbouw en hierrond beweging wil maken). Ook erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties passen zich voortdurend aan aan veranderende omstandigheden waardoor ze van vorm en/of van oriëntering veranderen (bv. van beweging naar vereniging, van vormingsinstelling naar beweging). Om aan de dynamiek in het sociaal-cultureel werkveld recht te doen, moeten in de toekomst ook hybride en toekomstige formats mogelijk zijn, formats die vandaag nog niet of slechts in de kiem zichtbaar zijn.

Dit nieuwe beleid moet dus inzetten op een kader dat organisaties en sector toelaat de eigen identiteit zichtbaar te maken en zich tegelijk ook maatschappelijk te legitimeren. Dit nieuwe beleid moet mogelijk maken dat organisaties en praktijken daarbij eigen formats en hybride organisatievormen ontwikkelen in functie van hun zoektocht naar antwoorden op maatschappelijke uitdagingen. Dit kader ontwikkelen we best op basis van twee elementen: de sociaal-culturele rollen die organisaties kunnen opnemen in de samenleving (de verbindende rol, de kritische rol en de laboratoriumrol) enerzijds en de weloverwogen eigen mix van functies (de gemeenschapsvormende functie, de cultuurfunctie, de leerfunctie en de maatschappelijke bewegingsfunctie) anderzijds.

Een tweede belangrijke kwestie betreft de maatschappelijke positionering van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003 positioneert het sociaal-cultureel volwassenenwerk in het gebied van de ontwikkeling van volwassenen in de vrije tijd: "het omvat de activiteiten die de ontplooiing van volwassenen en hun maatschappelijke participatie willen bevorderen; personen nemen er vrijwillig deel aan, los van enig schoolverband en los van elke vorm van beroepsopleiding (definitie decreet 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk)".

Er is vandaag in het werkveld een tendens om het sociaal-cultureel volwassenenwerk daarbovenop ook te erkennen als een civiele actor die zijn rol te spelen heeft in het maatschappelijk middenveld. In het maatschappelijke veld onderscheiden we vier verschillende posities: burgers, markt en overheid – en daartussen een arena van verbinding en strijd die we het middenveld noemen. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk opereert van oudsher als speler in dat middenveld. Vandaag zien we dat de posities in en de verhoudingen op dat maatschappelijk veld veranderen. Onvermijdelijk leidt dat tot positionerings- en herpositioneringsvraagstukken, ook bij sociaal-cultureel werkers en hun organisaties.

Sociaal-cultureel werk richt zich zowel op veranderingen bij individuen als op veranderingen in de spelregels van onze samenleving. In sommige praktijken ligt de nadruk op ontplooiing, integratie en socialisatie van de doelgroep, andere focussen eerder op beperkingen en mogelijkheden van heersende structuren en spelregels in onze samenleving en de verandering ervan. Nog andere zetten nadrukkelijk en om strategische redenen in op beide polen. Onder de noemer 'maatschappelijk innoveren' zijn tal van organisaties vandaag terug op zoek naar hoe ze hun impact op maatschappelijke ontwikkelingen kunnen vergroten. Dit toont dat sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn civiele rol nadrukkelijker op de agenda zet. Dit nieuw beleidskader wil deze rol als civiele actor in een gezonde democratie erkennen en als uitgangspunt nemen.

Deze actuele uitdagingen en ontwikkelingen in het veld, gevat door het Regeerakkoord, de beleidsnota en de conceptnota sociaal-cultureel volwassenenwerk maken het noodzakelijk dat er een nieuw decreet sociaal-cultureel werk voor volwassenen wordt voorgelegd.

2.2. Regeerakkoord 2014-2019

Op 15 april 2016 keurde de Vlaamse Regering de Conceptnota Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk goed. De accenten en beleidslijnen van het Regeerakkoord 2014-2019, de beleidsnota Cultuur 2014-2019, de visie en bouwstenen van het nieuwe beleidskader komen daarin samen.

In het **Vlaamse Regeerakkoord 'Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan' 2014-2019** erkent en benadrukt de Vlaamse Regering het belang van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in Vlaanderen en Brussel.

Het Regeerakkoord geeft aan dat het belang van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in Vlaanderen en Brussel niet te onderschatten is. *"Verenigingen, bewegingen en vormingsinstellingen brengen mensen bij elkaar en werken op een actieve en creatieve manier aan gemeenschapsvorming en zelfontplooiing. Vrijwilligers hebben een cruciale plaats.*

De sector staat voor aanzienlijke uitdagingen. Het sociaal-cultureel werk moet zijn voortrekkersrol als bruggebouwer in de samenleving bevestigen. We houden rekening met de gewijzigde en zeer diverse vormen waarop de Vlamingen zich tegenwoordig maatschappelijk engageren en hun actuele vragen naar niet-formele educatie en vorming. We bieden actoren met landelijk karakter voldoende flexibiliteit aan om hierop in te spelen, bevestigen het belang van het efficiënt aanwenden van overheidsmiddelen en expliciteren de functies inzake vorming, opleiding en leernetwerken. We versterken de sociaal-culturele sector, zodat deze kan blijven zorgen voor ontmoeting, ontspanning, gemeenschapsvorming, zelfontplooiing, sociale innovatie en creatief denkvermogen."

2.3 Beleidsnota Cultuur 2014-2019

De **beleidsnota Cultuur 2014-2019** kondigt de ontwikkeling van een geactualiseerd en toekomstgericht beleidskader aan voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk:

“Sociaal-cultureel werk is er in alle vormen en gedaanten, heeft verschillende functies en rollen en spoort van lokaal tot internationaal. Meer en meer worden de sociaal-culturele volwassenenorganisaties geconfronteerd met een veranderde samenleving en zijn zij op zoek naar antwoorden op steeds nieuwe vragen. Ondertussen experimenteert het sociaal-cultureel vormingswerk met nieuwe educatievormen, en heeft het niet alleen aandacht voor het versterken van mensen maar ook voor het versterken van de samenleving in haar aandacht voor diversiteit en participatie. Het is belangrijk om voor het SCW een geactualiseerd en toekomstgericht kader, rekening houdend met de veranderende samenleving, te ontwikkelen waardoor belangrijke uitdagingen kunnen aangegaan worden. Zo moet een hedendaagse invulling van de werksoorten en functies een sterke impuls geven voor meer dynamiek en innovatie binnen de sector.”¹

Daaruit volgen twee operationele doelstellingen:

- 1) *“Het beleidskader sociaal-cultureel volwassenenwerk aanpassen tot een stimulerend instrument voor een sector in verandering. Het huidige beleidskader heeft als sterkte de kwalitatieve benadering, maar laat een aantal kansen liggen zodat de sector op beperkingen botst. Ik zal het decreet in die zin dan ook aanpassen. Meer dynamiek moet gepaard gaan met een sterkere profilering van de sector. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk streeft naar een bewuste samenleving waarin burgers actief participeren, het zet belangrijke thema’s als diversiteit, digitale geletterdheid en burgerschap prominent op de agenda en draagt fundamenteel bij tot sociale cohesie, maatschappelijk engagement en democratie.”²*
- 2) *“Afgelopen jaren ontstonden allerlei werkingen (onder andere nieuwe verenigingsvormen, broedplaatsen voor kunsten en sociaal-cultureel werk, specifieke doelgroepwerkingen, burgers nabije duurzame initiatieven) die diversiteit en culturele innovatie op een natuurlijke manier integreren in hun werkvormen. Vaak hanteren zij methodieken die niet binnen de huidige beleidskaders te vatten, noch te ondersteunen zijn. Nochtans zijn deze werk- en verenigingsvormen bijzonder waardevol omdat zij er meer dan klassieke werkvormen in slagen een positief, divers en innovatief sociaal-cultureel verhaal te schrijven. Ik wil onderzoeken hoe er ruimte kan worden gecreëerd voor deze nieuwe werk- en verenigingsvormen. Voorbeeldwerkingen moeten kunnen erkend worden zodat ze een rol kunnen spelen naar de rest van de sector.”³*

2.4. Beleidsbrief Cultuur 2015-2016

De **beleidsbrief Cultuur 2015-2016** kondigt in de lijn van het Regeerakkoord 2014-2019 en de beleidsnota Cultuur 2014-2019 de opstart van een beleidstraject aan voor de opbouw van een nieuw instrumentarium voor het sociaal-culturele werkveld. Dit traject moet resulteren in een conceptnota die de basis vormt voor het legistische werk.

“Centraal in dit traject staat de dialoog met verschillende actoren binnen het ruime sociaal-culturele veld en nauw verwante sectoren. Voor mij is het cruciaal dat het vernieuwde beleidskader garant staat voor een kwaliteitsvol en duurzaam sociaal-cultureel werk voor volwassenen. Het moet de sector optimaal stimuleren zich te enten op de maatschappelijke realiteit en actuele en toekomstige maatschappelijke uitdagingen. Door de keuze om participatie als elementaire functie in te bouwen in het sociaal-cultureel werk en andere sectoren (o.a. kunsten, circus, amateurkunsten, erfgoed) wil ik het Participatiedecreet ook in deze en andere vernieuwende operatie(s) inschuiven.

“Als uitgangspunten voor het toekomstig sociaal-cultureel beleidskader stel ik meer flexibiliteit voor organisaties en zoveel mogelijk functiegericht werken voorop. Mijn beleidskader zal zich

---

¹ Beleidsnota Cultuur 2014-2019, p. 43.

² Beleidsnota Cultuur 2014-2019, p. 44.

³ Beleidsnota Cultuur 2014-2019, p. 44.

focussen op het hedendaags professioneel sociaal-cultureel werk met maximale effecten binnen het budgettaire kader en met oog voor innovatief sociaal-cultureel ondernemerschap. Ook de samenwerking met andere cultuuractoren en andere maatschappelijke domeinen, zoals bijvoorbeeld welzijn, integratie (vb. Welzijnsschakels, Welzijnswerk), werk en onderwijs, zal een belangrijke plaats krijgen. Ik zal, op basis van het aangereikte materiaal en de verschillende scenario's voor een nieuw beleidskader, de sector bevragen. Dit moet mij toelaten op een gefundeerde manier en met het nodige draagvlak tot systematische en haalbare keuzes te komen. In het voorjaar 2016 wil ik een conceptnota klaar hebben met een nieuw beleidskader, voorzien van de nodige bouwstenen om het sociaal-cultureel werk toekomstgericht te versterken. Deze nota vormt de vertrekbasis om het legistieke werk op te starten.”⁴

2.5 Beleidstraject

Het voorliggend voorontwerp van decreet is tot stand gekomen na een beleidstraject, waarbij op basis van de in de beleidsnota Cultuur 2014-2019 aangegeven uitgangspunten voor een nieuw beleidskader, is verder gewerkt.

Binnen de stuurgroep, waar de Federatie Sociaal-cultureel Werk ook deel van uitmaakte, werden de uitkomsten van de verschillende stappen in het beleidstraject, voorgesteld en besproken. Een projectgroep samengesteld uit het kabinet van de minister, de administratie, Socius, Demos en een externe expert, zorgden voor input en de voortgang van het traject.

Tussen eind november 2015 en januari 2016 vonden verschillende gesprekken en bijeenkomsten plaats met stakeholders, onderzoekers, de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en mensen werkzaam binnen nauwverwante sectoren met als doel ideeën en standpunten te genereren om de beleidslijnen uit het Regeerakkoord en de beleidsnota Cultuur verder te concretiseren. Vijf focusgroepen bogen zich over vijf verschillende kwesties waar het nieuwe beleidskader zich moet toe verhouden: 'Doelen, rollen en functies van het sociaal-cultureel volwassenenwerk', 'Positie van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in de samenleving, de verhouding tot andere beleidsdomeinen en de verhouding tot de overheid', 'Regionale culturele ruimtes', 'Participatie voor iedereen' en 'Organisatieformats en professionaliteit'. Een synthese en analyse van het materiaal is raadpleegbaar op www.sociaalcultureel.be. Een expertentafel met wetenschappers formuleerde op basis van eigen onderzoek aanbevelingen voor een toekomstgericht Vlaams beleid voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en het Participatiedecreet. Ook vijf stakeholders ('Netwerk tegen Armoede', 'Minderhedenforum', 'Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten', 'Demos' en 'FOV') droegen vanuit hun expertise aanbevelingen aan.

Ondertussen maakte Socius een landschapstekening van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en initiatieven in het kader van het Participatiedecreet, raadpleegbaar op www.sociaalcultureel.be.

De Federatie Sociaal-cultureel werk bood input door hun bijdrage "Richtingaanwijzers", een bijdrage die als resultaat van een parallel participatietraject met het sociaal-cultureel werkveld mag gelezen worden.

In oktober 2015 boden de Vlaamse volksvertegenwoordigers Bart Caron en Marius Meremans elk door een conceptnota inzage in hun beleidsoplossingen voor een nieuwe regelgeving. Zij baseerden zich op een evaluatie van het huidige kader en pleiten eveneens voor een nieuw decreet.

Al deze ideeën en standpunten vormden de basis om de grote lijnen uit te tekenen voor het nieuw decreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en werden op 25 februari 2016 aan de sector

---

⁴ Beleidsbrief Cultuur 2015-2016, p. 40.

voorgesteld. Nadien konden online bijkomende vragen worden gesteld die op de website www.sociaalcultureel.be werden beantwoord, geclusterd volgens thema.

In april 2016 dienden ook de volksvertegenwoordigers Yamilla Idrissi, Katia Segers en Tine Soens een conceptnota in.

Het afgelegde beleidstraject resulteerde in een Conceptnota Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk die een nieuw beleidskader voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk introduceert en de bouwstenen vastlegt. De Conceptnota Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 15 april 2016.

De conceptnota van de Vlaamse Regering en de conceptnota's van de volksvertegenwoordigers werden gepresenteerd in de Commissie Cultuur. Zij werden ondersteund, aangevuld en genuanceerd tijdens de hoorzitting van de Commissie Cultuur, waarop alle belangrijke actoren hun visie konden uiteenzetten en tijdens de daarop volgende gedachtewisseling in diezelfde Commissie.

De conceptnota van de Vlaamse Regering werd in april 2016 gepresenteerd op de Algemene Vergadering van de Federatie Sociaal-Cultureel Werk en voor de Sectorraad sociaal-cultureel werk van de Strategische Adviesraad Cultuur.

Op 17 mei 2016 gaf de Strategische Adviesraad Cultuur op eigen initiatief een advies over de conceptnota waarin ze aangaf positief te staan tegenover de algemene analyses en krachtlijnen van de conceptnota van de Vlaamse Regering. Daarnaast formuleerde de Raad een aantal inhoudelijke opmerkingen. Zij uitte haar bezorgdheid over de negatieve connotatie van de integratierol, over de werkbaarheid van de beleids- en beoordelingscyclus, over de nood aan referentiekaders bij de beoordeling. Zij pleitte voor de opname van een internationaal luik, vroeg aandacht voor de toeleidingsfunctie, interferenties met het regionaal Cultuurdecreet en openheid voor diverse samenwerkingsverbanden. Elk van de bedenkingen kreeg de nodige aandacht in de uitwerking van voorliggend decreet.

Een aantal opmerkingen leidden tot aanpassingen in de verdere ontwikkeling van het decreet: de integratierol werd vervangen door de verbindende rol, de referentiekaders voor de beoordeling werden verder uitgewerkt, de internationale werking van een organisatie werd als optioneel beoordelingselement toegevoegd en de openheid voor diverse samenwerkingsverbanden wordt geëxpliciteerd in de memorie.

De specifieke aanbevelingen en de opmerkingen van de regionale volkshogescholen, de vormingsorganisaties voor mensen met een beperking en de bewegingen werden, na bijkomend overleg, verwerkt.

Het voorliggende beleidskader werd doorgepraat met de Federatie voor Sociaal-Cultureel Werk, FOV, op 1, 8 en 29 september, 5, 19 en 26 oktober en 9 november 2016.

Al deze input dient als basis voor voorliggend voorontwerp van decreet.

3. Krachtlijnen en doel van het decreet

3.1. Het civiel perspectief

Dit decreet heeft het civiel perspectief als eerste uitgangspunt. Dat betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties aanzien worden als maatschappelijke actoren die vanuit hun missie en visie

een eigen plaats innemen in het democratische proces: ze verbinden burgers, versterken de capaciteit van burgers om hun rol te spelen, bieden plekken waar burgerschap echt vorm krijgt en geven ook publiek stem aan de noden en verzuchtingen van burgers.

Ze ontwikkelen op eigen initiatief en onder eigen verantwoordelijkheid praktijken die op kleine of grote schaal uitdagende of moeilijke maatschappelijke kwesties aanpakken en schuiven deze naar voor op de publieke agenda. Ze spelen een rol bij het inleiden in en het doorgeven, het bewaren, het voortdurend scheppen van cultuur in de brede zin van het woord en geven daarmee ook vorm en betekenis aan het publieke.

Ze bewegen zich in een ruimte tussen leefwereld en politiek, op de naad tussen leefwereld en systeem. Recent komen ze onder de term 'nieuwe burgerinitiatieven' in het vizier, maar strikt genomen zijn de meeste sociaal-culturele volwassenenorganisaties ooit 'nieuwe burgerinitiatieven' geweest of daar in hun recente vorm uit gegroeid. Ze creëren mee dynamiek in de samenleving, dynamiek die moet leiden tot een meer duurzame, inclusieve en solidaire democratie.

Net omwille van de rol die sociaal-culturele volwassenenorganisaties spelen in het verfijnen en verdiepen van de democratie, zijn ze intrinsiek waardevol en verdienen ze als dusdanig ondersteuning van de samenleving.

Onze samenleving krijgt vorm in het voortdurend balanceren tussen de maatschappelijke instituties als uitvoerende, rechterlijke en wetgevende machten, tussen de economische actoren georganiseerd in een wereldwijde markt en tussen civiele actoren, verbonden met de leefwereld van mensen of ontstaan uit de initiatieven die burgers zelf ondernemen rond publieke kwesties die hen ter harte gaan. Dit decreet herbevestigt de civiele rol van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, een rol die deze sector vanaf zijn ontstaan heeft gespeeld. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk moet zijn democratische rol ten volle kunnen blijven spelen in het maatschappelijk middenveld en tegengewicht kunnen blijven bieden in dit evenwichtsspel tussen burger, politiek of overheid en markt.

Een mooi historisch voorbeeld van dat civiel actorschap is de vrouwenbeweging en in haar spoor ook de holebi-beweging die er in geslaagd is om zowel een culturele omslag in denken en doen op gang te brengen (invulling van relaties, seksualiteit en rolverdeling, evolutie naar onderhandelingshuishouden, ...) als een vertaling te maken op systemisch niveau van een gelijke rechtenbenadering (homohuwelijk, stemrecht, eigendomsrechten, bescherming tegen seksueel misbruik, ...). En meer recent zien we dat de ruime transitiebeweging een heel scala van handelingsmodellen ter beschikking stelt die kunnen leiden tot een meer duurzame omgang met onze wereld: samen-tuinen, repair café, autodelen, geefmarkten, voedselmanden met lokaal geproduceerde groenten en fruit, ...

3.2. Opereren in de vrije tijd

Het sociaal-cultureel werk voor volwassenen is een breed vertakt werkveld dat opereert op het snijvlak van verschillende maatschappelijke domeinen (gezondheid, recreatie, welzijn, leefmilieu, mobiliteit en verkeer, wonen, cultuur, werk, onderwijs en vorming), van lokaal tot internationaal. Het richt zich voornamelijk op volwassenen in hun vrije tijd en spreekt hen aan in hun verschillende bestaansdimensies en levenssferen (werk, gezin, vrije tijd, wijk...). Mensen nemen er vrijwillig aan deel, los van enig schoolverband of van enige beroepsopleiding.

Het nieuwe decreet subsidieert organisaties voor een sociaal-culturele werking die zich richt op volwassenen in hun vrije tijd. Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals, betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding.

De organisatie moet in het beleidsplan inhoudelijk en zakelijk op een transparante manier aantonen dat ze de subsidies die ze vanuit dit decreet aanvraagt en toegekend krijgt, hoofdzakelijk gebruikt voor haar werking en voor haar activiteiten waaraan mensen deelnemen in hun vrije tijd.

Uiteraard staat het organisaties vrij om in het niet-gesubsidieerde deel van de werking andere activiteiten te ontplooiën buiten hun vrije tijd, bijvoorbeeld in hun arbeidstijd of in het kader van een beroepsopleiding.

Een andere afbakening om sociaal-culturele volwassenenorganisaties te subsidiëren, is de finaliteit van hun werking. De werking moet een aantoonbare bijdrage leveren aan de doelstelling van het decreet. Dit wordt getoetst door visitatiecommissies en beoordelingscommissies tijdens de evaluatie –en beoordelingsmomenten.

3.3. Sociaal-culturele participatie

Het decreet herbevestigt en waardeert het sociaal-cultureel volwassenenwerk in zijn historische emancipatorische kracht en in zijn aloude aandacht voor specifieke en kwetsbare groepen in onze samenleving. Sinds zijn ontstaan heeft deze sector telkens praktijken weten op te zetten met kwetsbare groepen. Praktijken waarbinnen zij zich als individu en als groep sterk konden maken om beter tot hun recht te komen in deze samenleving. Praktijken waarin bruggen werden gelegd als toegang naar cultuur, democratische participatie, andere gemeenschappen. Dit decreet ondersteunt en versterkt sociaal-culturele volwassenenorganisaties precies in de ontwikkeling van deze kwaliteit.

Het decreet heeft als doel sociaal-culturele volwassenenorganisaties te subsidiëren die een bijdrage leveren aan de emancipatie van mensen en groepen en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving. Sociaal-culturele volwassenenorganisaties doen dat zowel door gedeelde samenlevingsvraagstukken tot publieke zaak te maken en daartoe praktijken te ontwikkelen en te verspreiden als door sociaal-culturele participatie voor volwassenen te bevorderen.

Sociaal-culturele participatie betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties mensen en groepen stimuleren en versterken om deel te nemen aan of deel te hebben in informele netwerken (sociale participatie), maatschappelijke instituties (maatschappelijke participatie), kunst en cultuur (culturele participatie) of politiek en beleid (politieke en beleidsparticipatie).

Het voorliggende beleidskader vertrekt vanuit de vaststelling dat mensen zich doorgaans organiseren in vrij homogene groepen.

Het nieuw beleidskader wil, met de grote uitdagingen van onze diverse samenleving voor ogen, sociaal-culturele volwassenenorganisaties stimuleren en waarderen om de brede bevolking en/of eigen achterban te versterken in het samenleven in onze superdiverse samenleving.

Anderzijds wil het voorliggende beleidskader sociaal-culturele volwassenenorganisaties stimuleren om doordachte keuzes te maken om specifieke gemeenschappen, doelgroepen, of kansengroepen te bereiken en te betrekken in het realiseren van de eigen missie.

Hiertoe reikt het voorliggend decreet handvaten aan opdat organisaties die werken voor een breed publiek, doelgroepen of gemeenschappen de mogelijkheid hebben om binnen hun werking specifieke initiatieven te ontwikkelen naar kansengroepen.

Anderzijds kunnen organisaties die expliciet kiezen om te werken met kansengroepen, vanuit die keuze hun werking verruimen naar doelgroepen, gemeenschappen en zelfs het brede publiek.

De eigen missie en visie is hierbij richtinggevend.

Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie maakt daarbij weloverwogen keuzes op het vlak van strategie, perspectief of doelstelling met betrekking tot bepaalde gemeenschappen, doelgroepen, kansengroepen of het brede publiek.

3.4. Kiezen voor een open benadering met stimulansen voor vernieuwing, innovatie en kwaliteit

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties bouwen een werking uit vanuit een civiel perspectief en bevorderen de sociale-culturele participatie in de samenleving. Zij doen dat door een kwalitatieve werking uit te bouwen vanuit hun missie en visie en rond een zelf gekozen functiemix. Die werking draagt bij tot het vervullen van de drie maatschappelijke rollen en speelt zich grotendeels af binnen de vrije tijd van volwassenen.

Het decreet geeft volop vrije en autonome ruimte aan de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, met zijn veelheid aan missie- en waarde gedreven organisaties, om zelf thema's op de kaart te zetten, eigensoortige praktijken te ontwikkelen of om eigenzinnige maatschappelijke keuzes als uitgangspunt te nemen. Sociaal-culturele volwassenenorganisaties hebben een grote mate van autonomie ten aanzien van de overheid, een belangrijke vrijheid van verenigen. Aangezien het nieuwe decreet vanuit dit civiel perspectief wil investeren in sociaal-culturele volwassenenorganisaties, moeten subsidies verantwoord worden vanuit de centrale vraag: dragen sociaal-culturele organisaties en hun praktijken voldoende bij aan het realiseren en ontwikkelen van burgerschap en het versterken en verfijnen van de civiele samenleving in een gezonde democratie?

3.4.1. Een functiegerichte benadering

De functies zijn en blijven de pijlers van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De functies geven de aard, vorm en structurering aan van de georganiseerde sociaal-culturele praktijken en daarmee beoogde processen. De bestaande vier functies worden in het decreet behouden maar geactualiseerd om ze in overeenstemming te brengen met ontwikkelingen in praktijk- en theorievorming, zodat organisaties hun werking er beter kunnen binnen kaderen. In het decreet spreken we van de cultuurfunctie, de leerfunctie, de maatschappelijke bewegingsfunctie en de gemeenschapsvormende functie. Dit beleidskader erkent ook het belang van de ontmoetings- en ontspanningsfunctie als gemeenschappelijke pijler om sociaal-culturele praktijken te ontwikkelen maar beschouwt deze niet als een onderscheidende functie om de praktijken van vandaag vorm te geven.

Het civiel perspectief als uitgangspunt nemen voor dit decreet, brengt met zich mee dat de organisaties de nodige ruimte moeten krijgen om zelf dynamisch en toekomstgericht hun vorm en verdere ontwikkeling te bepalen. Het decreet stapt af van de opdeling van organisaties in drie werksoorten (verenigingen, bewegingen en vormingsinstellingen) zoals die in het decreet van 4 april 2003 werden bepaald en schrijft dus niet langer een welbepaalde combinatie van verschillende functies toe aan vooraf bepaalde types van organisaties. Organisaties kunnen zelf vrij die functiemix kiezen die het beste kan ingezet worden om hun eigen missie en werking te realiseren. Deze keuze kan evolueren doorheen de tijd en per beleidsperiode, bij een nieuwe subsidieaanvraag, veranderen. Deze benadering komt tegemoet aan de nood van een aantal organisaties om - vanuit hun thematische- en/of doelgroepgerichte werking - uit te breken uit de werksoort en de functies die hen decretaal toegewezen worden. Met het loslaten van de werksoorten en de grotere vrijheid in het toe-eigenen van functies, biedt het nieuw decreet een meer toekomstgericht beleidskader: het is vandaag namelijk niet mogelijk om de 'verschijningsvormen van de toekomst' voor sociaal-culturele praktijken en organisaties precies te voorspellen. Nieuwe hybride praktijken ontwikkelen wordt bijgevolg gemakkelijker, omdat ze niet langer gevat moeten worden in voorgeschreven kaders, ontstaan op basis van historische verschijningsvormen van sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het voorliggende decreet legt de verantwoordelijkheid bij de sociaal-culturele volwassenenorganisaties om sociaal-culturele praktijken te ontwikkelen voor en met volwassenen die relevant zijn voor de samenleving én die de vertaling zijn van een eigen, doordachte integratie van twee of meerdere sociaal-culturele functies. Dit behoeft nadere specificatie.

Vooreerst zetten sociaal-culturele volwassenenorganisaties nooit in op slechts één functie, maar werken altijd vanuit een combinatie van functies. In praktijken wordt bijvoorbeeld een gemeenschapsvormende functie gecombineerd met een leer, cultuur- of maatschappelijke bewegingsfunctie. Net die mix van functies is typerend voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en werkt onderscheidend tegenover andere sectoren als bijvoorbeeld het volwassenenonderwijs waar slechts de educatieve functie centraal staat. Daarom moeten organisaties aantonen dat ze op minstens twee functies een duidelijke visie hebben, en dat ze deze ook geïntegreerd weten te realiseren middels hun praktijken. Daarom ook wil het decreet stimuleren dat organisaties kiezen voor meerdere functies om hun missie en visie optimaal en divers te realiseren. Het decreet gaat er van uit dat meerdere functies in meer of mindere mate in eenzelfde praktijk of in een geheel van praktijken opgezet door een organisatie kunnen gerealiseerd worden. Eenzelfde praktijk of mix van praktijken kan dus als voorbeeld dienen voor meerdere functies.

Het decreet wil organisaties aansporen om welbewust te kiezen voor én kwalitatief sterk te werken aan een eigen mix van minimaal twee functies, die worden beschouwd als hun kernfuncties: dat zijn die functies waarvan kan aangenomen worden dat indien een van die functies zou wegvallen, het uitzicht en de realisatie van missie en visie fundamenteel zou veranderen. Het zijn functies die als het ware het DNA uitmaken van de organisatie en rechtstreeks in het verlengde liggen van missie en visie. De 'vrije keuze' uit de functies zorgt ervoor dat organisaties meer dan voorheen kunnen inzetten op een doordachte functiemix en een eigen, unieke plaats in het veld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk – wat de diversiteit en dynamiek in de sector ten goede kan komen. Uiteraard is het zo dat bij de realisatie van deze kernfuncties ook kan bijgedragen worden aan de realisatie van andere functies, waar niet expliciet wordt op ingezet. Zo kan het bijvoorbeeld dat een organisatie bij het realiseren van de leerfunctie meteen ook bijdraagt aan de gemeenschapsvormende functie zonder dat dit als expliciete ambitie vervat zit in de missie en de visie. En uiteraard kan het dat een organisatie kiest voor een mix waarin elk van de vier functies evenwaardig vervat zit. Dat is de logische consequentie van het feit dat het sociaal-cultureel volwassenenwerk fundamenteel multifunctioneel is opgevat.

De functiebenadering uitgewerkt in dit decreet krijgt pas zijn volle betekenis in het licht van de drie sociaal-culturele rollen die sociaal-culturele volwassenenorganisaties opnemen in de processen in het maatschappelijk middenveld waarbinnen een democratische samenleving telkens opnieuw gestalte krijgt, met name een 'verbindende rol', een 'kritische rol' en een 'laboratoriumrol'. Deze rollen verwijzen naar de manier waarop het sociaal-cultureel volwassenenwerk zich kan verhouden tot de samenleving en wat het kan bijdragen aan de vormgeving van de samenleving. De drie maatschappelijke rollen geven dus aan wat de opstelling én de bijdrage van sociaal-culturele volwassenenorganisaties kan zijn in de processen die de samenleving vormgeven en aan de relaties met andere maatschappelijke actoren.

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties ontwikkelen sociaal-culturele praktijken die een vertaling zijn van de functiekeuze en die bijdragen tot het vervullen van de drie maatschappelijke rollen.

3.4.2. Een vlottere in- en uitstroom van organisaties

Het nieuwe beleidskader maakt per beleidsperiode een bredere instroom en ook uitstroom vlotter mogelijk.

Nog niet erkende of gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties binnen het decreet van 2003, kunnen, net zoals diegene die wel al ondersteund worden binnen het decreet van 2003, één keer per beleidsperiode (nl. in het vierde jaar van de beleidsperiode) een subsidieaanvraag indienen.

Het maximum aantal 'nieuwe' organisaties wordt niet langer decretaal bepaald zodat optimaal kan ingespeeld worden op maatschappelijke ontwikkelingen. Kwaliteit, inhoud en maatschappelijke

relevantie, die een landelijke dimensie en uitstraling heeft, krijgen dus voorrang op kwantitatieve instroombeperkingen.

Organisaties worden in het midden van elke beleidsperiode geëvalueerd door een visitatiecommissie. Bij een negatieve beoordeling krijgen organisaties nog de kans zich te remediëren gedurende een maximale periode van 24 maanden. Indien de visitatiecommissie na die remediëringsperiode opnieuw een negatief eindoordeel velt, kan de Vlaamse Regering beslissen de subsidie stop te zetten.

Wanneer zou blijken dat organisaties wel positief remedieerden maar de beoordelingscommissie een negatief eindoordeel zou geven op basis van de subsidieaanvraag, heeft de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid de subsidie stop te zetten.

Het decreet maakt per beleidsperiode een flexibele organisatieontwikkeling mogelijk. In de beleidscyclus volgen elementen als zelfevaluatie, beleidsplanning, beoordeling, subsidiëring, opvolging, evaluatie en bijsturing van de werking van gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties elkaar in een cirkelbeweging op. Dat betekent dat een organisatie haar werking kan uitbreiden, dat ze andere accenten kan leggen, andere functies kan opnemen, maar evengoed dat ze haar werking kan inkrimpen of stopzetten.

3.4.3. Een dynamisch financieel kader

Het nieuwe decreet maakt een dynamisch financieel kader mogelijk waarbij zowel groei- als afbouw mogelijkheden worden ingebouwd. Er wordt niet langer uitgegaan van een 'foto', een momentopname van een organisatie, als basis om een subsidie toe te kennen maar er wordt gedacht in termen van een 'film' – een meer continu bijstellen van de ondersteuning aan organisaties door middel van een reeks foto's zodat de middenstroom de realiteit beter volgt. Per beleidsperiode kunnen middelen dan ook stijgen of dalen of eventueel ook worden stopgezet. Binnen de doelstellingen van dit decreet en met de vier sociaal-culturele functies voor ogen, kunnen organisaties, vanuit de kracht van hun missie en visie zelf aangeven hoe zij een kwalitatieve werking ontplooiën die bijdraagt aan de vervulling van de drie maatschappelijke rollen en welke subsidie-enveloppe zij nodig hebben om hun ambities waar te maken.

Het decreet voorziet voor organisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad een minimale subsidie-enveloppe per organisatie van 150.000 euro. Voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's, in het decreet van 2003 de volkshogescholen genoemd, wordt een bedrag van 1,7 euro per inwoner voorzien met een minimum van 600.000 euro. Dit bedrag houdt naast de middelen voor de uitvoering van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003, ook rekening met de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten, de middelen houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling (DAC-middelen) en de middelen interne staatsvorming die nu ook al in de sector aanwezig zijn.

Een beoordelingscommissie zal om de vijf jaar een subsidieadvies geven aan de Vlaamse Regering waarbij voor de al eerder gesubsidieerde organisaties het advies een verhoging, behoud of verlaging van de subsidie kan zijn. De maximale stijging of daling t.o.v. de totaal toegekende subsidie-enveloppe per organisatie van het laatste werkjaar van de vorige beleidsperiode, is begrensd op 25%. De beoordelingscommissie kan eveneens adviseren om voor de volgende beleidsperiode een organisatie niet langer te subsidiëren. Het subsidieadvies voor al eerder gesubsidieerde organisaties baseert zich zowel op het eindoordeel van de visitatiecommissie als op het eindoordeel van de subsidieaanvraag. Het is aan de Vlaamse Regering om te bepalen welke combinaties van beide oordelen zal leiden tot een advies dat een stijging, daling, behoud of stopzetting van de middelen voorstelt. Dit decreet wordt uitgevoerd vanuit een globaal budget waarbij verschillende subsidiestromen worden samengebracht: in eerste instantie het huidige budget van het Decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk, inclusief de

middelen die naar aanleiding van de interne staatshervorming vanaf 2014 aan de subsidie-enveloppes van de binnen het decreet van 2003 gesubsidieerde organisaties werden toegevoegd. Verder ook de middelen die binnen het Participatiedecreet worden voorzien voor de initiatieven laagdrempelige educatie, de DAC-middelen voor het sociaal-cultureel werk en de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten.

3.4.4. Mogelijkheden voor sociaal-cultureel ondernemerschap

Het nieuw beleidskader laat de verplichte vzw-vorm los en laat ook andere rechtspersonen toe voor subsidiëring. Bindende voorwaarden zijn dat de winst van deze rechtspersonen uitsluitend naar niet-commerciële doelen gaat, binnen de sociaal-culturele sector blijft en aangewend wordt om nieuwe initiatieven op te zetten. Louter commerciële initiatieven, waarbij de winst wordt uitgekeerd aan de leden van de vereniging komen dus niet in aanmerking voor subsidiëring. Om die afbakening scherp te stellen, wordt de term 'rechtspersoon met niet commercieel karakter' gebruikt, naar analogie met het Kunstendecreet.

Door geen strikte juridische vormen op te leggen, moet het nieuwe decreet compatibel zijn met toekomstige wijzigingen in de wetgeving en mogelijke nieuwe ontwikkelingen toelaten.

3.5. Een sterkere kwalitatieve benadering

De eigen ambities van sociaal-culturele volwassenenorganisaties vormen de vertrekbasis voor de uitbouw van een werking en de daar aan gekoppelde financiering. De organisaties kiezen zelf in grote mate de kaders waarbinnen ze hun missie willen waarmaken en kunnen daar per beleidsperiode ook in evolueren en andere accenten leggen. Dit nieuwe decreet legt dus geen kwantitatieve normen op en gaat uit van een grote mate van 'zelfsturing': organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor hoe ze precies vorm geven aan hun werking, aan hun praktijken. Zij weten wat er leeft en beweegt in de samenleving. Zij houden de vinger aan de maatschappelijke pols. Ze bepalen zelf hun doelen, ze ontwikkelen een eigen verhaal over en een eigen visie op hun organisatie. Ze hebben hun eigen procedures, een eigen format en kiezen zelf hoe ze de processen managen.

Die ambities moeten bijdragen aan de doelstelling van het decreet en worden in de loop van de beleidsperiode geëvalueerd (door visitatiecommissies) en beoordeeld (door beoordelingscommissies) op basis van een kwalitatief beoordelingskader. Dat betekent dat in tegenstelling tot het decreet van 4 april 2003, kwantitatieve normen niet langer een erkennings- of subsidie criterium zijn. Kwantitatieve gegevens maken wél deel uit van een subsidieaanvraag en voortgangsrapport om de omvang van de werking van de organisaties en de resultaten van de werking zowel inhoudelijk als zakelijk in kaart te brengen.

In ruil voor de toegekende middelen verwacht de overheid dat een sociaal-culturele organisatie zijn 'governance' – hoe ze de middelen inzet om vanuit de missie, doelen en principes te komen tot effectieve praktijken - helder kan verantwoorden.

3.6. Klemtoon op verduidelijking van de rollen van het sociaal-cultureel werk.

In het decreet van 4 april 2003 en de bijhorende memorie van toelichting is het hanteren van de sociaal-culturele methodiek essentieel als instrument om de identiteit, eigenheid en legitimiteit van de sector te duiden.

De sociaal-culturele methodiek staat voor een manier van denken en handelen. Hij functioneert als een kader om de praktijk structuur te geven en te verbeteren. Een kader waarmee sociaal-cultureel werkers en organisaties worden uitgedaagd hun visie op mens en samenleving te ontwikkelen, hun doeloriëntaties scherp te stellen en hun werk en handelingsprincipes logisch te construeren en vorm

te geven. In die zin draagt het kader bij tot de ontwikkeling van kwaliteit in de organisaties en werkt het als dusdanig ook 'verbindend'.

Zoals hoger vermeld, stellen zich twee problemen. Enerzijds is het kader te abstract en complex, anderzijds te open zodat eigenlijk ook praktijken en organisaties uit andere sociaal-cultureel werksectoren als jeugdwerk en samenlevingsopbouw er zich van kunnen bedienen.

Om die redenen schuift het nieuwe decreet de sociaal-culturele methodiek niet langer naar voor als een essentieel element. Het behoudt wel de fundamentele elementen ervan in een geactualiseerde en meer hanteerbare vorm: de relatie tussen visie, missie en doelstellingen tot de decretale doelstellingen, de drie sociaal-culturele rollen, de vier functies en de eigen functiemix, en de interventiestrategieën vormen het eenduidige uitgangspunt voor zowel het beleidskader als voor het opzetten van sociaal-culturele praktijken. Deze meer open benadering moet meer kansen bieden om te innoveren, duurzame samenwerkingsverbanden aan te gaan en de rol als civiele actor ten volle op te nemen.

De bouwstenen van een sociaal-culturele methodiek zitten in het nieuw decreet onder andere verankerd in het beoordelingskader zoals de opdracht om missie en visie te expliciteren, om doelen en de hiertoe gekozen acties te expliciteren alsook om werk- en handelingsprincipes te duiden.

Bovendien zijn de elementen uit de sociaal-culturele methodiek, zoals geformuleerd in het decreet van 2003, terug te wijzen naar of zelfs rechtstreeks te verbinden met de rollen en functies die worden opgenomen door het sociaal-cultureel werk voor volwassenen.

De verbindende rol, de cultuur- en gemeenschapsvormende functie en de doelstelling van het decreet omvatten bijvoorbeeld:

- 'de mens als zin- en waardenzoeker, als cultuurschepper en sociaal wezen';
- 'als doelstellingen staan het ontwikkelen van een eigen identiteit, het bevorderen van sociale integratie en maatschappelijke participatie voorop';
- 'er wordt aangezet tot de vorming van sociale netwerken en culturele symbolen';
- 'als doelstellingen staan de opbouw van een democratische, duurzame en inclusieve samenleving voorop.

De kritische rol, de laboratoriumrol, de leerfunctie en de maatschappelijke bewegingsfunctie hebben een directe relatie met:

- 'de mens als kennisverwerker en vaardige actor';
- 'er worden processen van kritische bewustwording, reflexieve verantwoording en persoonlijke bekwaming gestimuleerd';
- 'de mens als creatieve explorerator'.

3.7. Opereren op twee niveaus: sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen een specifieke regio.

De ondersteuning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is geen unieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap. Die subsidieert in eerste instantie sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking met relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

In tweede instantie maakt ze de keuze om sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in afgebakende regio's te ondersteunen. Dit beleidskader voorziet om één sociaal-culturele organisatie te subsidiëren per regio of voor meerdere bepaalde regio's samen. Het gaat om de volgende regio's: het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de arrondissementen Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Halle-Vilvoorde, Leuven, Aalst-Oudenaarde, Sint-Niklaas-Dendermonde, Gent-Eeklo, Brugge, Ieper-Veurne-Oostende, Kortrijk-Roeselare-Tielt en de provincie Limburg. Deze organisaties zijn pluralistisch en

ontwikkelen een sociaal-culturele werking rond de vier functies. Het is van belang dat de werking zich richt op sociaal-culturele participatie van iedereen binnen de regio en dit binnen het bereik brengt van zo veel mogelijk inwoners met een doordachte werking naar specifieke gemeenschappen, doelgroepen en kansengroepen. De werking moet afgestemd zijn op de culturele en maatschappelijke context van de regio, inzetten op wat relevant is voor de regio en ook zo veel als mogelijk complementair zijn aan de werking van andere spelers. Deze spelers kunnen zowel culturele spelers als onderwijs-, welzijns-, educatieve-, economische-, milieu- en andere relevante spelers zijn.

Het beleidskader laat de mogelijkheid dat twee of meerdere organisaties in de toekomst fuseren of een gezamenlijke werking uitbouwen.

Wat van lokaal belang is, wordt in principe ondersteund door de lokale besturen. Wat van bovenlokaal belang is, zal vervat worden in een nog te ontwikkelen aparte decretale regeling voor het regionaal cultuurbeleid. Deze kan tot stand komen in het kader van de afslanking van de provincies.

4. De beleidscyclus

4.1 Het tijdspad van de beleidscyclus voor organisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

1. Organisaties dienen een subsidieaanvraag in uiterlijk op 31 december van het vierde jaar van de beleidsperiode. Deze aanvraag omvat naast de nodige documenten op basis waarvan de ontvankelijkheid kan worden getoetst, een beleidsplan voor de volgende beleidsperiode van 5 jaar. Het beleidsplan bestaat uit een inhoudelijk luik en een zakelijk luik voor de volgende beleidsperiode, de kerngegevens en cijfers die de omvang en de resultaten van de werking duidelijk maken op het vlak van financiën voor het tweede en derde jaar van de beleidsperiode, voor het personeel en de werking voor het derde en vierde jaar van de beleidsperiode, een zelfevaluatie van de voorbije jaren van de beleidsperiode, de gevraagde subsidie-enveloppe per organisatie, desgevallend een plan van aanpak en een managementsamenvatting.
2. De administratie toetst de subsidieaanvraag aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden.
3. Een beoordelingscommissie, samengesteld uit externe deskundigen en de administratie, maakt vervolgens een gemotiveerd advies voor de Vlaamse Regering, inclusief een voorstel over de subsidie-enveloppe per organisatie voor de subsidie voor de nieuwe beleidsperiode binnen het vooraf vastgelegde globale budget. Voor organisaties die de voorbije beleidsperiode al subsidie kregen vanuit dit decreet (of het decreet van 2003), houdt de beoordelingscommissie voor haar advies ook rekening met het eindoordeel van de visitatiecommissie.
4. De subsidieaanvrager kan een verhaal of een inhoudelijke repliek indienen.
5. De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 1 oktober van het laatste jaar van de beleidsperiode over de subsidie-enveloppe per organisatie voor de volgende beleidsperiode. Die enveloppe kan per beleidsperiode stijgen, dalen, gelijk blijven of de subsidiëring kan stopgezet worden. Voor nieuwe organisaties kan de gevraagde subsidie-enveloppe per organisatie, na beslissing van de Vlaamse Regering om over te gaan tot subsidiëring, gelijk of lager zijn dan de subsidieaanvraag. Indien de organisatie van mening is dat ze haar voorziene beleidsplan niet volledig kan uitvoeren met de (lager dan gevraagde) toegekende subsidie-enveloppe, heeft ze tot uiterlijk 30 juni van het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode de tijd om haar beleidsplan aan te passen aan de toegekende subsidie-enveloppe.
6. Jaarlijks dient elke gesubsidieerde organisatie een financiële afrekening in van het voorbije werkjaar en een begroting voor het lopende jaar. In het derde jaar van de beleidsperiode dient elke gesubsidieerde organisatie ook een voortgangsrapport in.

7. In het derde jaar of het eerste kwartaal van het vierde jaar van de beleidsperiode gaat bij elke gesubsidieerde organisatie een visitatiecommissie langs om de werking te evalueren. Het is wel de bedoeling om te streven naar het afwerken van de visitaties in het derde jaar van de beleidsperiode.

Het tijdspad voor organisaties die van de visitatiecommissie een negatieve evaluatie met aanbevelingen kregen, doorloopt dezelfde stappen als hierboven beschreven maar de timing kan er anders uitzien. Aangezien de maximale remediëringstermijn 24 maanden is, komt het tweede bezoek ter plaatse en de daaruit voortvloeiende beslissing van de Vlaamse Regering om de organisatie al dan niet verder te subsidiëren, in een ander tijdspad terecht. Pas nadat de Vlaamse Regering uiterlijk in het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode heeft beslist de organisatie verder te subsidiëren, wordt haar subsidieaanvraag ter advisering voorgelegd aan de beoordelingscommissie. Indien de Vlaamse Regering beslist de subsidie stop te zetten, wordt de subsidieaanvraag niet behandeld en stopt de subsidiëring vanaf het tweede jaar van de beleidsperiode. De beslissing valt uiterlijk op 31 december van het eerste jaar van de beleidsperiode.

4.2. Het tijdspad van de beleidscyclus voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's.

1. Organisaties dienen uiterlijk op 31 december van het vierde jaar van de beleidsperiode een beleidsplan in voor een beleidsperiode van vijf jaar. Het beleidsplan bestaat uit een inhoudelijk luik en een zakelijk luik voor de volgende beleidsperiode, de kerngegevens en cijfers die de omvang en de resultaten van de werking duidelijk maken op het vlak van financiën voor het tweede en derde jaar van de beleidsperiode, voor het personeel en de werking voor het derde en vierde jaar van de beleidsperiode, een zelfevaluatie van de werking van de voorbije jaren van de beleidsperiode, desgevallend een plan van aanpak en een managementsamenvatting.
2. De administratie toetst of de organisatie aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.
3. Een beoordelingscommissie, samengesteld uit externe deskundigen en de administratie, beoordeelt de werking van de organisatie op basis van een bezoek ter plaatse in het eerste kwartaal van het vijfde jaar en een afweging op basis van alle ingediende stukken aan de hand van de beoordelingselementen. De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan de nieuwe beleidsperiode over de subsidie-enveloppe per organisatie voor de nieuwe beleidsperiode van de sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Die enveloppe bedraagt maximaal een equivalent van zoveel maal 1,7 euro als er inwoners zijn in de betrokken regio, met een jaarlijks minimum van 600 000 euro per sociaal-culturele organisatie.
4. Jaarlijks dient elke gesubsidieerde organisatie een financiële afrekening in van het voorbije werkjaar en een begroting voor het lopende jaar. In het derde jaar van de beleidsperiode dient elke gesubsidieerde organisatie ook een voortgangsrapport in.

Het tijdspad voor organisaties die van de beoordelingscommissie een negatief oordeel met aanbevelingen kregen, doorloopt dezelfde stappen als hierboven beschreven maar de timing ziet er anders uit. Aangezien de maximale remediëringstermijn 12 maanden is, komt het tweede bezoek ter plaatse en de daaruit voortvloeiende beslissing van de Vlaamse Regering om de organisatie al dan niet verder te subsidiëren, in een ander tijdspad terecht. De beslissing valt uiterlijk op 1 november van het eerste jaar van de beleidsperiode. Indien de Vlaamse Regering beslist de organisatie niet verder te subsidiëren, neemt zij initiatief om een nieuwe organisatie op te richten dan wel subsidiëring en erkenning toe te kennen aan een andere bestaande organisatie om blijvend een sociaal-cultureel werking te voorzien in die specifieke regio.

4.3. De werking van de commissies

4.3.1. De visitatiecommissies voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Het voorliggend voorontwerp van decreet bouwt op verschillende momenten in de beleidsperiode kwaliteitstoetsen in.

Een eerste toets situeert zich in het derde jaar of het eerste kwartaal van het vierde jaar van elke beleidsperiode, wanneer een visitatiecommissie bij elke gesubsidieerde organisatie langsgaat en de werking evalueert op basis van het beleidsplan, het voortgangsrapport, de jaarlijkse begrotingen, de financiële verslagen, kerngegevens en cijfers met betrekking tot de financiën, het personeel en de werking, algemene informatie met betrekking tot de werking en de inhoudelijke en zakelijke beoordelingscriteria. In het visitatieverslag geeft de visitatiecommissie aan of zij de organisatie een positieve evaluatie geeft zonder aanbevelingen, een positieve evaluatie met aanbevelingen of een negatieve evaluatie met aanbevelingen. Deze aanbevelingen hebben een dwingend karakter. Van organisaties wordt dan ook verwacht dat zij aan de slag gaan met de aanbevelingen en doordachte, kwalitatieve processen en acties opzet om de werking te verbeteren.

Een visitatieverslag met een positieve evaluatie met aanbevelingen als besluit, houdt in dat de visitatiecommissie van oordeel is dat de aanbevelingen van dien aard zijn dat ze op relatief korte termijn kunnen worden aangepakt om de werking kwalitatief te verbeteren. De organisatie maakt via een plan van aanpak, dat deel uitmaakt van het volgende beleidsplan, duidelijk welke processen en acties ze al heeft ondernomen en welke er gepland zijn om aan de aanbevelingen tegemoet te komen. Visitaties hebben zo als doel om organisaties de kans te geven hun werking gedurende de beleidsperiode kwalitatief bij te sturen, zowel inhoudelijk als zakelijk.

Een visitatieverslag met een negatieve evaluatie met aanbevelingen als besluit, houdt in dat de visitatiecommissie de werking van de organisatie fundamenteel in vraag stelt en van mening is dat de aard van of de hoeveelheid aanbevelingen meer tijd vergt om aan te pakken. De organisatie krijgt in dat geval een maximale termijn van 24 maanden om te remediëren. Deze termijn begint te lopen nadat het definitieve visitatieverslag werd bezorgd. Met het verstrijken van die termijn, dient de organisatie een remediëringsrapport in waarin staat hoe ze met de aanbevelingen is omgegaan, welke processen en acties er uit voortgevloeid zijn en nog zullen worden ontwikkeld. Een tweede visitatiecommissie, die indien mogelijk op dezelfde wijze zal worden samengesteld om de continuïteit zoveel mogelijk te garanderen, brengt een tweede bezoek ter plaatse en beoordeelt de kwaliteit en de effectiviteit van de ondernomen processen en acties, zoals aangegeven in het remediëringsrapport. Op basis daarvan formuleert de visitatiecommissie een positief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de organisatie verder te subsidiëren) of een negatief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de subsidie aan de organisatie stop te zetten).

Een visitatiecommissie evalueert de werking van een tiental sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Het is de intentie deze organisaties te clusteren op basis van de grootte van hun subsidie-enveloppe per organisatie binnen dit decreet.

Omdat de beoordelingselementen in het decreet van 2003 verschillen per werksoort, zal in de overgangperiode (visitaties die plaatsvinden in 2018 en 2019 m.b.t. de beleidsperiode 2016-2020) de clustering van organisaties nog gebeuren per werksoort. Binnen elke werksoort kan wel een clustering gebeuren op basis van de grootte van de subsidie-enveloppe per organisatie die bestaat uit de optelsom van de subsidie-enveloppe op basis van het decreet van 2003 met het bedrag dat de organisatie krijgt in het kader van de regularisatie van de Gesco-middelen, de middelen DAC op grond van het decreet van 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector en de middelen in het kader van de interne staatshervorming.

Het is een beleidsintentie om een visitatiecommissie te laten bestaan uit vijf leden waarvan vier externe deskundigen en één deskundige uit de administratie. Minstens twee van de vier externe deskundigen

brengen samen met de deskundige uit de administratie, een bezoek ter plaatse bij de organisatie. Bij de samenstelling van de visitatiecommissie wordt er op toegezien dat zowel leden met inhoudelijke als zakelijke expertise en expertise op het vlak van het werken met kwetsbare groepen, aanwezig zijn.

In het uitvoeringsbesluit zouden per beoordelingselement, zoals vermeld in artikel 10 van het decreet, een aantal evaluatiecriteria worden geformuleerd .

Een beoordelingselement zou het oordeel “voldoet” krijgen indien op alle onderliggende criteria “voldoende” is gescoord.

Een beoordelingselement zou het oordeel ‘voldoet ten dele’ krijgen indien op minstens een van de onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘ten dele voldoende’ is gescoord (of ten dele is voldaan). In beide gevallen kan de visitatiecommissie niet bindende verbeter suggesties formuleren die de organisatie kan opnemen om haar werking te versterken, beter te maken. Het begrip “ voldoende” zal bij de uitvoering van het decreet nader worden omschreven.

Een beoordelingselement zou het oordeel ‘voldoet niet’ krijgen, indien op minstens één van onderliggende criteria voor dat beoordelingselement “onvoldoende” is gescoord. In dat geval is het de intentie om de visitatiecommissie een bindende, dwingende aanbeveling te laten formuleren over dat beoordelingselement.

Elke visitatiecommissie voorgezeten door de administratie, formuleert dan d.m.v. peer review, gezamenlijk een voorlopig eindoordeel (positief zonder aanbevelingen, positief met aanbevelingen of negatief met aanbevelingen) over elk van de haar toegewezen dossiers. Elke organisatie krijgt, uiterlijk 30 kalenderdagen nadat ze werd geïnspecteerd, een voorlopig visitatieverslag. Ze krijgt 30 kalenderdagen de tijd om daarop te reageren. De visitatiecommissie komt nadien opnieuw bijeen om de reacties te bekijken en eventuele aanpassingen te doen. Op basis daarvan wordt aan de organisatie het eindverslag van de visitatie betekend en dit binnen een termijn van 15 kalenderdagen

4.3.2. De beoordelingscommissies voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Een tweede kwaliteitstoets situeert zich voor de meeste organisaties (de organisaties die voor het eerst een subsidieaanvraag indienen en de organisaties die in de voorafgaande beleidsperiode een positieve evaluatie kregen van de visitatiecommissie) in het laatste jaar van elke beleidsperiode, wanneer een beoordelingscommissie een gemotiveerd advies over de subsidie-enveloppe per organisatie voor de nieuwe beleidsperiode maakt voor de Vlaamse Regering.

Om tot dat advies te komen, houdt de beoordelingscommissie rekening met de kwaliteit van zowel de voorbije, de huidige als de toekomstige werking van de organisatie. Met deze cyclische, dynamische benadering wil het decreet de nadruk leggen op het duurzame karakter en de noodzakelijke continuïteit van de werking van sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

De kwaliteit van de voorbije werking wordt bekeken aan de hand van het voortgangsrapport (een stand van zaken over de uitvoering van het beleidsplan in de eerste twee jaren van de beleidsperiode en een vooruitblik op de geplande uitvoering van het beleidsplan voor het lopende jaar en de laatste twee jaar van de beleidsperiode) en het visitatieverslag dat opgemaakt werd na het bezoek ter plaatse in het derde of vierde jaar van de beleidsperiode. Belangrijke elementen om de kwaliteit van de huidige werking in rekening te brengen zijn informatie m.b.t. de werking (websites, brochures, tijdschriften, campagnes, activiteiten, ...) en de kerngegevens en cijfers op het vlak van financiën, personeel en de werking die de organisatie zelf aanlevert in haar beleidsplan. Centraal in de beoordeling van de toekomstige werking staat het beleidsplan voor de komende beleidsperiode dat aan verschillende in het uitvoeringsbesluit bepaalde inhoudelijke en zakelijke kwaliteitscriteria wordt getoetst. In het geval dat het visitatieverslag resulteerde in een positieve evaluatie met aanbevelingen, maakt ook de manier waarop organisaties met die

aanbevelingen zijn omgegaan, neergeschreven in een plan van aanpak, deel uit van het beleidsplan en dus van de beoordeling.

De beoordelingscommissie baseert zich voor het advies op het voortgangsrapport, het visitatieverslag, informatie met betrekking tot de werking, het beleidsplan en de inhoudelijke en zakelijke beoordelingscriteria. Voor nieuwe organisaties die op het moment dat ze een subsidieaanvraag indienen, geen subsidie krijgen binnen het voorliggende voorontwerp van decreet, en als dusdanig over geen voortgangsrapport of visitatieverslag beschikken, zal de beoordelingscommissie zich baseren op het beleidsplan, de inhoudelijke en zakelijke beoordelingscriteria, informatie m.b.t. de werking en een gesprek met de organisatie.

Het is de beleidsintentie dat een beoordelingscommissie de werking van een twintigtal sociaal-culturele volwassenenorganisaties zou evalueren. Elke beoordelingscommissie zou bestaan uit een samenvoeging van twee visitatiecommissies. Elke beoordelingscommissie zou voorgezeten worden door een externe voorzitter, die geen deel uitmaakt van één van de beide visitatiecommissies en die zowel over inhoudelijke als procedurele expertise beschikt.

Het is de intentie om in het uitvoeringsbesluit per beoordelingselement, zoals vermeld in artikel 10 van het decreet, een aantal beoordelingscriteria te formuleren.

Een beoordelingselement zou het oordeel “voldoet” krijgen indien op alle onderliggende criteria voldoende is gescoord.

Een beoordelingselement zou het oordeel ‘voldoet ten dele’ krijgen indien op minstens één van de onderliggende criteria voor dat beoordelingselement ‘ten dele voldoende’ is gescoord (of ten dele is voldaan).

Een beoordelingselement zou het oordeel ‘voldoet niet’ krijgen, indien op minstens één van de onderliggende criteria voor dat beoordelingselement “onvoldoende” is gescoord.

Elke beoordelingscommissie formuleert gezamenlijk een subsidieadvies over de haar toegewezen dossiers: een positief subsidieadvies, een positief subsidieadvies met aandachtspunten of een negatief subsidieadvies.

De combinatie van het eindoordeel van de visitatiecommissie (positief zonder aanbevelingen, positief met aanbevelingen of negatief met aanbevelingen) en het eindoordeel van de beoordelingscommissie (positief, positief met aandachtspunten of negatief) bepaalt of de beoordelingscommissie zal adviseren om de subsidie-enveloppe per organisatie te doen stijgen, dalen, status quo te houden of stop te zetten. Het decreet geeft de delegatie aan de Vlaamse Regering om het kader daaromtrent verder uit te werken.

Een stijging of daling van de subsidie is begrensd tot maximaal 25% ten opzichte van de toegekende subsidie-enveloppe per organisatie van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode met een ondergrens van 150 000 euro. Dit bedrag is minimaal nodig om een landelijke werking te kunnen garanderen.

Organisaties hebben de mogelijkheid om schriftelijk een verhaal in te dienen wanneer zij van mening zijn dat de procedure of het decreet en zijn uitvoeringsbesluit niet correct zijn toegepast. Wanneer het verhaal gegrond is, zal een andere beoordelingscommissie de subsidieaanvraag opnieuw adviseren. Organisaties kunnen ook een inhoudelijke repliek indienen wanneer zij menen dat de aangevoerde inhoudelijke argumenten van de beoordelingscommissie niet correct zijn. Deze repliek wordt integraal aan het gemotiveerd advies van de beoordelingscommissie toegevoegd en aan de Vlaamse Regering overgemaakt.

4.3.3. De beoordelingscommissie voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's

De kwaliteitstoets bij deze organisaties situeert zich in het laatste jaar van elke beleidsperiode, wanneer een beoordelingscommissie een beoordeling overmaakt aan de Vlaamse Regering, die een beslissing neemt over subsidiëring voor de nieuwe beleidsperiode.

Om tot dat oordeel te komen, houdt de beoordelingscommissie rekening met de kwaliteit van zowel de voorbije, de huidige als de toekomstige werking van de organisatie. Met deze cyclische, dynamische benadering wil het decreet de nadruk leggen op het duurzame karakter en de noodzakelijke continuïteit van de werking van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's.

In het eerste kwartaal van het vijfde jaar van de beleidsperiode gaat de beoordelingscommissie ter plaatse op bezoek. De beoordelingscommissie baseert zich voor haar oordeel op het voortgangsrapport, informatie met betrekking tot de werking, het beleidsplan met een inhoudelijk en zakelijk luik, een zelfevaluatie en de inhoudelijke en zakelijke beoordelingscriteria. Belangrijke elementen om de kwaliteit van de huidige werking in rekening te brengen zijn informatie m.b.t. de werking (websites, brochures, tijdschriften, campagnes, activiteiten, ...) en de kerngegevens en cijfers op het vlak van financiën, personeel en de werking die de organisatie zelf aanlevert in haar beleidsplan. Ook de voortgangsrapportering, met inbegrip van een plan van aanpak en beschrijving van acties die zijn ondernomen om aan aanbevelingen vanuit de vorige beleidsperiode tegemoet te komen, wordt in aanmerking genomen. Centraal in de beoordeling van de toekomstige werking staat het beleidsplan voor de komende beleidsperiode dat aan verschillende in het uitvoeringsbesluit bepaalde inhoudelijke en zakelijke kwaliteitscriteria wordt getoetst.

Het is de beleidsintentie dat één beoordelingscommissie de werking van alle regionale organisaties zou beoordelen. De beoordelingscommissie zou bestaan uit vier externe deskundigen en een deskundige van de administratie. De beoordelingscommissie zou voorgezeten worden door een externe voorzitter, die zowel over inhoudelijke als procedurele expertise beschikt. Minstens twee van de vier externe deskundigen brengen samen met de deskundige uit de administratie, een bezoek ter plaatse bij de organisatie. Bij de samenstelling van de beoordelingscommissie wordt er op toegezien dat zowel leden met inhoudelijke als zakelijke expertise en expertise op het vlak van het werken met kwetsbare groepen, aanwezig zijn.

Het is de intentie om in het uitvoeringsbesluit per beoordelingselement, zoals vermeld in artikel 34 van het decreet, een aantal beoordelingscriteria te formuleren.

Een beoordelingselement zou het oordeel "voldoet" krijgen indien op alle onderliggende criteria "voldoende" is gescoord.

Een beoordelingselement zou het oordeel 'voldoet ten dele' krijgen indien op minstens één van de onderliggende criteria voor dat beoordelingselement 'ten dele voldoende' is gescoord (of ten dele is voldaan).

Een beoordelingselement zou het oordeel 'voldoet niet' krijgen, indien op minstens één van de onderliggende criteria voor dat beoordelingselement "onvoldoende" is gescoord.

De beoordelingscommissie formuleert gezamenlijk d.m.v. peer review een oordeel over de haar toegewezen dossiers: een positief oordeel, een positief oordeel met aanbevelingen of een negatief oordeel met aanbevelingen. Elke organisatie krijgt, uiterlijk twee maanden nadat ze werd bezocht, een voorlopig verslag. Ze krijgt één maand de tijd om daarop te reageren. De beoordelingscommissie komt nadien opnieuw bijeen om de reacties te bekijken en eventuele aanpassingen te doen. Op basis daarvan krijgt de organisatie uiterlijk vier maanden nadat ze werd bezocht, een definitief verslag.

Een negatief oordeel met aanbevelingen, houdt in dat de beoordelingscommissie de werking van de organisatie fundamenteel in vraag stelt en van mening is dat de aard van of de hoeveelheid aanbevelingen meer tijd vergt om aan te pakken. De organisatie krijgt in dat geval een maximale termijn van 12 maanden om te remediëren. Deze termijn begint te lopen nadat het definitieve verslag werd bezorgd. Met het

verstrijken van die termijn, dient de organisatie een remediëringsrapport in waarin staat hoe ze met de aanbevelingen is omgegaan, welke processen en acties er uit voortgevloeid zijn en nog zullen worden ontwikkeld. Een tweede beoordelingscommissie, die indien mogelijk op dezelfde wijze zal worden samengesteld om de continuïteit zoveel mogelijk te garanderen, brengt een tweede bezoek ter plaatse en beoordeelt de kwaliteit en de effectiviteit van de ondernomen processen en acties, zoals aangegeven in het remediëringsrapport. Op basis daarvan formuleert de beoordelingscommissie een positief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de organisatie verder te subsidiëren) of een negatief advies (met het voorstel aan de Vlaamse Regering om de subsidie aan de organisatie stop te zetten).

Omdat de beoordelingscommissie zowel terugblijkt op de voorbije werking van de lopende beleidsperiode als op de toekomstige werking in de volgende beleidsperiode, wordt als overgangsbepaling voorzien dat de visitaties voor de beleidsperiode 2016-2020 zoals bepaald in het decreet van 2003, niet zullen plaats vinden in het derde jaar van de beleidsperiode. De evaluatie van de werking 2016-2020 wordt geïntegreerd in de beoordeling door de beoordelingscommissie in 2020. In het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald op welke wijze dit zal gebeuren.

4.3.4. De adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk

De adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk heeft als opdracht om het beoordelingskader en de procedure verder op elkaar af te stemmen en te verfijnen. Ze ontwikkelt daartoe een visie en methodiek en zet een evaluatie op voor een kwaliteitsvol proces van de inhoudelijke en zakelijke beoordeling en de samenhang tussen beide. Dit moet garanderen dat er een optimale afstemming mogelijk is tussen de verschillende commissies en dat de beoordeling op een gelijkaardige manier tot stand komt.

5. Advies Raad van State en de strategische adviesraad

Motivering voor de afwijking van een krachtens wettelijk voorschrift uitgebracht advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State of van de strategische adviesraden;

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit artikel verwijst naar de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2

In dit artikel worden de basisbegrippen, en tegelijkertijd het toepassingsgebied van dit decreet, toegelicht en vastgelegd.

1° Sociaal-cultureel volwassenenwerk

Het sociaal-cultureel werk als beleidsveld omvat verschillende domeinen of onderdelen: de openbare bibliotheken, de cultuurcentra, de amateurkunsten, het lokaal cultuurbeleid, het jeugdwerk, het sociaal-cultureel volwassenenwerk ... Onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een bijdrage leveren aan de emancipatie van mensen en groepen én aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving door sociaal-culturele participatie van volwassenen te bevorderen, gedeelde samenlevingsvraagstukken tot publieke zaak te maken en praktijken die hierop een werkend antwoord kunnen bieden, te ontwikkelen en te verspreiden.

2° Sociaal-culturele volwassenenorganisatie

Een sociaal-culturele organisatie is, als civiele actor, een missie- en waarden gedreven organisatie die op een aantoonbare en een specifieke wijze streeft naar sociaal-culturele participatie van iedereen en naar een samenleving waarin inclusie, duurzaamheid, democratie en solidariteit centraal staan.

Een sociaal-culturele volwassenenorganisatie expliciteert de specifieke wijze waarop ze dat doet in haar missie, visie, strategische en operationele doelen. Daarmee geeft de organisatie duidelijk aan op welke specifieke domeinen van de samenleving en in welke publieke discussies ze actief is en op basis van welke specifieke waarden en normen ze dat doet.

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties ontplooiën daartoe sociaal-culturele praktijken voor en met volwassenen, grotendeels in hun vrije tijd, de tijd die ze niet besteden aan betaalde arbeid en school- en beroepsopleiding. In sommige specifieke gevallen kan een organisatie ook sociaal-culturele praktijken ontplooiën voor volwassenen in de tijd die ze aan betaalde arbeid, school-of beroepsopleiding besteden, indien dit inhoudelijk en zakelijk voldoende wordt verantwoord.

3° Sociaal-culturele praktijken

Kenmerkend voor sociaal-culturele praktijken is dat ze multifunctioneel zijn. Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie bouwt een werking uit die gebaseerd is op een keuze uit de vier volgende functies: de cultuurfunctie, de leerfunctie, de gemeenschapsvormende functie en de maatschappelijke bewegingsfunctie.

Sociaal-culturele praktijken ontstaan op heel diverse plaatsen vanuit een bevoegenheid van mensen voor een thema of maatschappelijk probleem.

Die praktijken sluiten aan bij één of meerdere levenssferen (waaronder werk, wonen, mobiliteit, cultuur, leefmilieu, welzijn, gezondheid, recreatie, onderwijs en vorming...) en één of meerdere bestaansdimensies (zinzoker, kennisverwerker, vaardige en creatieve actor, cultuurschepper en sociaal wezen) van mensen.

4° Sociaal-culturele participatie

Sociaal-culturele participatie omvat het deelnemen aan en deelhebben in sociaal-culturele praktijken wat zich uit in participatie in informele netwerken, maatschappelijke instituties, kunst en cultuur en politiek en beleid.

“Deelnemen aan” verwijst naar gebruik maken van, mee doen met een initiatief van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

“Deelhebben in” verwijst naar het actief mee vorm en inhoud geven aan een sociaal-culturele praktijk.

Om sociaal-culturele participatie van iedereen mogelijk te maken kan een organisatie op verschillende manieren te werk gaan. Ze kan inclusief werken voor haar volledige werking of een deelaspect ervan. Deze benadering is er op gericht dat specifieke groepen, met elk hun eigen kenmerken, samen kunnen participeren. Ze kan er ook voor opteren om voor haar volledige werking of een deelaspect ervan categoriaal te werken (al dan niet met inclusie als ultieme doelstelling). Deze benadering is gericht op specifieke groepen van mensen met specifieke kenmerken.

5° Gemeenschappen

De woorden 'gemeenschap en gemeenschappen' zijn complexe en meerlagige begrippen, die zich niet zo makkelijk laten definiëren. Vanuit een sociaal-cultureel perspectief en in de context van dit decreet gaat het om een netwerk van mensen die in zelforganisatie en samenwerking iets delen met elkaar, zoals normen en waarden, een agenda of ambitie, een gemeen goed, een geografische ruimte. Binnen één gemeenschap kunnen verschillende doelgroepen zijn.

Een samenleving bestaat uit een dynamisch en heterogeen geheel van gemeenschappen, die elkaar gedeeltelijk overlappen. Voorbeelden van gemeenschappen zijn: buurten, wijken, de holebi-gemeenschap, Turkse, Italiaanse of Marokkaanse gemeenschap, geloofsgemeenschappen, online gemeenschappen ...

6° Doelgroepen

Het woord 'doelgroep' functioneert altijd binnen de context van het ontwerpen van een strategie of een aanbod met de bedoeling iets te veranderen of te realiseren. Bijgevolg is een 'doelgroep' als groep in de context van sociaal-cultureel volwassenenwerk gerelateerd aan een vorm van interventie of agogisch handelen.

Voorbeelden van doelgroepen zijn: ouders van jonge kinderen, vrouwen, senioren, werklozen, ...

7° Kansengroepen

Kansengroepen zijn specifiek benoemde doelgroepen waarvan op basis van onderzoek blijkt dat ze minder bereikt worden door het sociaal-culturele aanbod. Het woord 'kansengroep' functioneert in die zin ook altijd binnen de context van het ontwerpen van een strategie of een aanbod met de bedoeling iets te veranderen of te realiseren. Bijgevolg is een 'kansengroep' als groep in de context van sociaal-cultureel volwassenenwerk gerelateerd aan een vorm van interventie of agogisch handelen.

Mensen in armoede:

Hiervoor vallen we terug op de definitie van armoede volgens het Vlaams actieplan armoedebestrijding 2015 -2019. Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt mensen in armoede van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Tussen het leven van mensen in armoede en mensen zonder armoede-ervaring bestaat er dus een kloof, die zich manifesteert op verschillende vlakken: participatie, vaardigheden en kennis.

Deze kloof kunnen ze niet altijd op eigen kracht overbruggen. Deze definitie toont dat armoede een complex probleem is dat een aanpak in meerdere beleidsdomeinen vraagt (waaronder dus ook het beleidsdomein cultuur).

Mensen met een beperking:

Hiervoor vallen we terug op het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (door België geratificeerd in 2009). Personen met een handicap worden er als volgt gedefinieerd: personen met langdurige fysieke, mentale, verstandelijke of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving.

Personen van vreemde herkomst:

Hiervoor verwijzen we naar artikel 1,4° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid. Daarin staat volgende omschrijving: "personen die legaal en langdurig in Vlaanderen

en Brussel verblijven en die bij hun geboorte niet de Belgische nationaliteit bezaten of van wie minstens één van de ouders bij geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat, in het bijzonder degenen die zich in een vaststelbare achterstandspositie bevinden.”

Verder behoren ook vreemdelingen zonder wettig verblijf tot de doelgroep van het Vlaams integratie en inburgeringsbeleid. Meer bepaald vreemdelingen die zich in Vlaanderen en Brussel bevinden zonder wettig verblijfstatuut en die wegens een noodsituatie begeleiding vragen.

Gedetineerden:

Hiervoor vallen we terug op het Vlaams decreet betreffende hulp en dienstverlening aan gedetineerden waarin een gedetineerde gedefinieerd staat als een verdachte, veroordeelde of geïnterneerde die zich voltijds of deeltijds in een gevangenis bevindt.

8° Sociaal-culturele rollen

De punten 9° tot en met 11° omschrijven de drie rollen die het sociaal-cultureel volwassenenwerk in de samenleving opneemt.

9° Verbindende rol

De ‘verbindende rol’ verwijst naar processen waarbij actoren (mensen, groepen, gemeenschappen) op elkaar betrokken geraken met wederzijdse erkenning, vertrouwen en wederkerigheid tot gevolg.

In relatienetwerken, groepen en gemeenschappen kunnen individuen zich actief verhouden op anderen en de omgeving en er verantwoordelijkheid en eigenaarschap in opnemen. Individen ontwikkelen zo hun relationeel burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de verbindende rol.

10° Kritische rol

De ‘kritische rol’ verwijst naar processen van reflexieve waardering en stellingname ten aanzien van de heersende cultuur en samenleving.

Mensen worden zich bewust van kwesties, betrekken er zich op en maken ze mee tot publieke kwestie. Individen ontwikkelen zo hun kritisch burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de kritische rol.

Uiteraard moet dit gebeuren met respect voor het kader en de doelstelling van het decreet en in het bijzonder voor de principes en de regels van de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens.

11° Laboratoriumrol

De ‘laboratoriumrol’ verwijst naar processen van maatschappelijke verandering als antwoord op samenlevingskwesties.

In maatschappelijk innoverende praktijken, zoeken en proberen mensen, groepen, organisaties en gemeenschappen al lerend antwoorden te vinden op maatschappelijke uitdagingen. Organisaties kunnen daartoe exploreren met nieuwe strategieën, methodes, thema’s functiemixen, ... en mogen daar ook in mislukken.

Individen ontwikkelen zo hun ondernemend burgerschap.

Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de laboratoriumrol

12° Sociaal-culturele functies

Een sociaal-culturele functie is een weloverwogen keuze over de aard van de beoogde sociaal-culturele interventies.

13° Cultuurfunctie

Cultuur verwijst naar een sociaal gedeeld repertoire van tekens, betekenis en zin die zowel mensen als samenlevingen oriënteert en een bestaansgrond geeft.⁵

Cultuur draait om betekenisgeving, en zegt daarmee iets over wat we waardevol vinden in het leven, en hoe we tegen de wereld aankijken. Betekenisgeving veronderstelt bovendien een *praktijk*. Cultuur is niet een verzameling objecten, maar krijgt vorm in het handelen van mensen. Cultuur wordt levend gehouden door mensen – door herhaling, aanpassing, actualisering, duiding en kritiek – en is daarom steeds in ontwikkeling.

De cultuurfunctie beoogt sociaal-culturele interventies die er op gericht zijn om cultuur als sociaal gedeeld repertoire van tekens, betekenis en zin te creëren, te bewaren, te delen en er aan deel te nemen.

14° Leerfunctie

Een leeromgeving is opgevat als het totaal aan middelen, strategieën, personen en faciliteiten dat de lerende in staat stelt om te leren. De lerende leert door middel van interactie met die leeromgeving.⁶

15° Gemeenschapsvormende functie

Een groep is het geheel van deelnemers aan en deelhebbers in een sociaal-culturele praktijk. Een gemeenschap is een netwerk van personen die in zelforganisatie en samenwerking samen iets delen. Zij kunnen persoonskenmerken (demografisch, sociaal-economisch, ...) delen, of betekenissen (cultuur, overtuiging,...), of goederen (ruimte, middelen,...).

Wanneer we groepen of gemeenschappen vormen spreken we ook over bonding. Dan versterken we de band tussen mensen die zich in elkaar herkennen: bijvoorbeeld mensen met gelijke leeftijd, ras, religie enzovoort. Wanneer we de interactie tussen groepen en/of gemeenschappen versterken spreken we over bridging. Dan verbinden we mensen die van elkaar verschillen.

16° Maatschappelijke bewegingsfunctie

Samenlevingsvraagstukken zijn maatschappelijke kwesties die voorwerp worden van publiek debat en politieke discussie en besluitvorming.

Politisering gaat over het politiek bewust worden of betrokken raken bij kwesties die als politiek (en dus niet langer als een louter persoonlijke kwestie) beschouwd worden⁷.

17° Functiekeuze

Behoeft geen verdere toelichting

18° Vrije tijd

Behoeft geen verdere toelichting.

---

⁵ naar de definitie van Rudi Laermans (2002) gebruikt door Pascal Gielen in "De waarde van cultuur" (2014)

⁶ Lexicon-E-cultuur. Bouwstenen voor praktijk en beleid

⁷ Bart Van Bouchaute, 2013

19° Principes van goed bestuur

De principes van goed bestuur worden omschreven in de Vlaamse Code voor Cultural Governance van het Bilzen Fonds en zijn voor dit decreet van toepassing:

Het gaat om volgende vijf principes:

- de rol en bevoegdheden van de bestuursorganen staan ten dienste van de doelstellingen en de missie van de organisatie;
- de bestuursorganen leggen verantwoording af aan elkaar: het principe van *checks and balances* staat hierbij centraal;
- de bestuursorganen werken transparant en houden elkaar in voldoende mate op de hoogte van hun werking en beslissingen;
- de samenstelling van de bestuursorganen gebeurt zorgvuldig in functie van de doelen en de missie van de organisatie en van de rol die de bestuursorganen binnen de organisatie vervullen;
- de bestuursorganen erkennen het belang van de interne en externe stakeholders. Bij de strategische beslissingen houden de bestuursorganen rekening met deze stakeholders.

20° Administratie

Het betreft de afdeling Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

21° Beleidsperiode

Behoeft geen verdere toelichting.

22° Beleidsplan

Behoeft geen verdere toelichting.

23° Voortgangsrapport

Behoeft geen verdere toelichting.

24° subsidie-enveloppe

Hier wordt verduidelijkt wat er onder een subsidie-enveloppe verstaan wordt. Conform de Cultuurpactwetgeving moet deze bestaan uit de subsidiëring van een kern van personeelsleden, een basistoelage voor de werking en een subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten.

25° totale subsidie-enveloppe

Behoeft geen verdere toelichting.

26° Werkjaar

Behoeft geen verdere toelichting

27° Decreet van 4 april 2003

Behoeft geen verdere toelichting.

28° Participatiedecreet

Behoeft geen verdere toelichting

29° en 30 ° Beoordelingselementen zijn generieke omschrijvingen waaraan een sociaal culturele organisatie waaraan moet voldaan worden met het oog op subsidies.

Zij zijn decretaal vastgelegd. Door hun generieke omschrijving en zonder de definitie uit te breiden of in te krimpen kunnen zij vertaald worden in geëigende visitatie- en beoordelingscriteria die de concrete leidraad vormen voor de visitatie- en beoordelingscommissies. Zie ook de toelichting bij artikel 21, 22 en 38. Bovendien zal dit ook leiden tot meer uniforme uitspraken van de visitatie- en beoordelingscommissies.

Artikel 3

Dit artikel formuleert het doel van het decreet.

Onze samenleving is een democratische rechtstaat met gewaarborgde rechten en vrijheden; die van gelijkheid, solidariteit, respect, burgerschap en pluralisme. Deze staan borg voor een inclusieve, gedeelde samenleving en iedereen die deel uitmaakt van onze samenleving wordt geacht ze te onderschrijven en na te leven.

De Vlaamse overheid wenst deze samenleving te stimuleren en te versterken door zeer bewust te investeren in een gedeeld burgerschap. Dat gedeelde burgerschap gaat over de wil om deel uit te maken van een samenleving die stoelt op grondbeginselen als het recht op vrije meningsuiting, de gelijkheid tussen man en vrouw, de scheiding van kerk en staat, maar ook het bieden van gelijke kansen, het uitsluiten van discriminatie en het bestrijden van racisme. Op deze fundamentele principes kunnen en willen we niet toegeven. Iedereen die deel uitmaakt aan onze samenleving heeft de plicht deze te respecteren.

De Vlaamse samenleving wil een open, democratische en toekomstgerichte samenleving zijn. Het aanzwengelen van een opwaartse sociale mobiliteit binnen die samenleving is bijzonder belangrijk. Burgerschap door actieve deelname aan onze samenleving ontleent daartoe de nodige kansen en rechten. Daartegenover staat ook een verantwoordelijkheid ten opzichte van onze gedeelde samenleving. Er deel van uitmaken, is niet vrijblijvend. Gemeenschapsvorming is pas mogelijk als we zeggen waar die gemeenschap, dat burgerschap voor staat. Uiteraard is er binnen onze samenleving ook plaats voor individuele of groepsgebonden identiteitsbeleving.

Gemeenschapsvorming en identiteit zijn dan ook onlosmakelijk met elkaar verbonden. De erkenning van de meerwaarde van een gezonde en sterke identiteitsbeleving kan tot meer burgerschap leiden. Geen gesloten burgerschap, dat uitsluit op basis van tegenstelling, maar een inclusief burgerschap, dat mensen insluit en betreft.

Gemeenschapsvorming is daarom een gedeelde verantwoordelijkheid. Het gaat om actieve betrokkenheid van mensen bij de samenleving, waarbij we met en niet naast elkaar leven, waarbij we segregatie tegengaan, met respect voor elkaars vrijheid en eigenheid. Dit kan de overheid niet alleen realiseren. Ook het brede middenveld, de levensbeschouwelijke gemeenschappen, de media, de welzijns- en onderwijsinstellingen, de jeugd- en sportverenigingen hebben een rol te spelen. Essentieel is bij deze gemeenschapsvorming een klimaat van dialoog en respect voor diversiteit.

Binnen dit kader heeft het voorliggend decreet het civiel perspectief als eerste uitgangspunt. Dat betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties aanzien worden als maatschappelijke actoren die vanuit hun missie en visie een eigen plaats innemen in het democratische proces: ze verbinden burgers en zetten in op dialoog en respect voor diversiteit, versterken de capaciteit van burgers om hun rol te spelen, bieden plekken waar burgerschap echt vorm krijgt en geven ook publiek stem aan de noden en verzuchtingen van burgers.

Ze ontwikkelen op eigen initiatief en onder eigen verantwoordelijkheid praktijken die op kleine of grote schaal uitdagende of moeilijke maatschappelijke kwesties aanpakken en schuiven deze naar voor op de publieke agenda. Ze spelen een rol bij het inleiden in en het doorgeven, het bewaren, het voortdurend scheppen van cultuur in de brede zin van het woord en geven daarmee ook vorm en betekenis aan het publieke.

Ze creëren mee dynamiek in de samenleving, dynamiek die moet leiden tot een meer duurzame, inclusieve en solidaire democratie. Ze spelen een rol in het verfijnen en verdiepen van een gezonde democratie.

Sociaal-culturele participatie betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties mensen en groepen stimuleren en versterken om deel te nemen aan of deel te hebben in informele netwerken (sociale participatie), maatschappelijke instituties (maatschappelijke participatie), kunst en cultuur (culturele participatie) of politiek en beleid (politieke en beleidsparticipatie).

Om tot een divers sociaal-cultureel landschap te komen subsidieert de Vlaamse overheid via dit decreet:

- sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werking ontplooiën met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werking ontplooiën die afgestemd is op de culturele en maatschappelijke context van de regio of regio's waarin ze werken en die complementair is aan de werking van andere spelers.
- projectmiddelen voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties

De ondersteuning van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een bovenlokaal karakter zal worden opgenomen in een nog te ontwikkelen aparte decretale regeling die tot stand komt in het kader van de afslanking van de provincies.

Artikel 4

Een belangrijk criterium om in aanmerking te komen voor subsidiëring, is een werking ontplooiën hetzij in het Nederlandse taalgebied hetzij in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Aan dit criterium zijn geen kwantitatieve normen gekoppeld. De organisatie toont aan hoe zij opereert in het Nederlandse taalgebied al dan niet met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en illustreert dit met kerngegevens en cijfers met betrekking tot de werking.

Een ander belangrijk criterium om in aanmerking te komen voor subsidiëring, is het ontplooiën van een werking, die inzet op het doel van het decreet en gebaseerd is op minstens twee sociaal-culturele functies. Het decreet laat aan de organisatie zelf over welke functies zij zich wil toe-eigenen. De organisatie kan daar, over beleidsperiodes heen, ook evoluerende keuzes in maken. Het moet wel steeds gaan om een mix van functies, in die zin dat ze een werking ontplooiën die een vertaling is van een eigen weloverwogen integratie van twee of meerdere functies. Net die verstrengeling van verschillende functies is een specifiek kenmerk van het sociaal-cultureel werkveld voor volwassenen.

De toegekende subsidie-enveloppe is voorzien voor een kern van personeelsleden, een basistoelage voor de werking en een subsidiëring op basis van werkelijk gepresteerde activiteiten en voldoet in die zin aan artikel 11 van de Cultuurpactwet.

Organisaties die gesubsidieerd worden via het decreet, zijn automatisch erkend. De erkenning betekent dat de Vlaamse overheid de sociaal-culturele volwassenenorganisatie erkent als actor die een bijdrage levert aan het doel van het decreet. Die erkenning is duurzaam en niet gebonden aan beleidsperiodes. Een organisatie verliest de subsidiëring en dus ook de erkenning als op basis van de beoordelingsprocedure wordt beslist dat de organisatie niet of onvoldoende bijdraagt aan het doel van het decreet.

Artikel 5

§1 De subsidiëring van organisaties verloopt via de techniek van de subsidie-enveloppe per organisatie die jaarlijks voor de verantwoorde personeels- en werkingskosten wordt toegekend en telkens voor de betrokken beleidsperiode van vijf jaar wordt vastgelegd. De eerste beleidsperiode loopt van 2021 tot en met 2025.

De jaarlijkse subsidie-enveloppe per organisatie bedraagt minimaal 150.000 euro. Dit bedrag is gebaseerd op een werking met 2 VTE en daaraan verbonden werkingsmiddelen en is nodig om een duurzame, structurele werking te kunnen uitbouwen. Vanaf de eerste beleidsperiode wordt gewerkt met een nieuwe invulling van de subsidie-enveloppe per organisatie waarbij verschillende bestaande tot nu toe gescheiden subsidiestromen, zoals opgesomd in artikel 52 van dit decreet, worden samengebracht tot één budgettair geheel. De maximale stijging of daling t.o.v. de effectief toegekende subsidie-enveloppe voor het laatste werkjaar van de voorafgaande beleidsperiode, is begrensd op 25%.

§2 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies, al dan niet met aandachtspunten, van de beoordelingscommissie zal hebben op de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode.

Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een behoud of stijging van de subsidie voorstelt.

§3 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies van de beoordelingscommissie zal hebben op de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode.

Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een behoud of stijging van de subsidie voorstelt.

§4 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies met aandachtspunten van de beoordelingscommissie zal hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.

Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie een daling, behoud of stijging van de subsidie voorstelt.

§5 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie zal hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.

Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, zal uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie maximaal een daling of behoud van de subsidie voorstelt.

§6 omschrijft welke gevolgen een positieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie kan hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.

Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. Gecombineerd met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, kan de beoordelingscommissie de stopzetting van de subsidie voorstellen. Indien de Vlaamse Regering beslist om de subsidiëring alsnog verder te zetten dan moet de subsidie-enveloppe een daling zijn ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode.

§7 omschrijft welke gevolgen een negatieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een positief subsidie-advies, al dan niet met aandachtspunten, van de beoordelingscommissie kan hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.

Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. De combinatie met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, kan uiteindelijk bepalen of de beoordelingscommissie maximaal een daling of behoud van de subsidie voorstelt.

De kans om gedurende 24 maanden te remediëren heeft tot mogelijk gevolg dat deze organisaties op het moment dat het beleidsplan moet worden ingediend (uiterlijk 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode), nog bezig zijn aan hun remediëringstraject. Aangezien de beoordelingscommissie pas na afloop van het remediëringstraject, het beleidsplan kan behandelen, kan de doorlooptijd zoals voorzien voor organisaties die een positieve evaluatie kregen door de visitatiecommissie, hier niet worden gegarandeerd. Omdat de kans bestaat dat de Vlaamse Regering voor deze organisaties niet kan beslissen over de subsidie-enveloppe voor 1 oktober van het jaar voorafgaand aan de nieuwe beleidsperiode, wordt voorzien dat de subsidie-enveloppe voor deze organisaties in het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode gelijk is aan de subsidie-enveloppe voor deze organisaties van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode.

§8 omschrijft welke gevolgen een negatieve evaluatie met aanbevelingen door de visitatiecommissie, gekoppeld aan een negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie kan hebben op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.

Het eindoordeel van de visitatiecommissie vormt één aspect van het subsidieadvies dat de beoordelingscommissie zal formuleren aan de Vlaamse Regering. Gecombineerd met het eindoordeel over de subsidieaanvraag voor de volgende beleidsperiode, kan de beoordelingscommissie de stopzetting van de subsidie voorstellen. Indien de Vlaamse Regering

beslist om de subsidiëring alsnog verder te zetten dan moet de subsidie-enveloppe een daling zijn ten opzichte van de voorafgaande beleidsperiode.

Omdat de kans bestaat dat de Vlaamse Regering ook voor deze organisaties niet kan beslissen voor 1 oktober van het jaar voorafgaand aan de nieuwe beleidsperiode over het al dan niet verder subsidiëren van de organisatie, wordt voorzien dat de subsidie-enveloppe voor deze organisaties in het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode gelijk is aan de subsidie-enveloppe voor deze organisaties van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode.

§9 omschrijft welk gevolg een positief of negatief subsidie-advies kan hebben voor een nieuwe organisatie.

Artikel 6

Het eerste lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode van nieuwe sociaal-culturele volwassenenorganisaties en van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een positieve evaluatie door de visitatiecommissie.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe van sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een negatieve evaluatie van de visitatiecommissie kregen, gekoppeld aan een positief of negatief subsidie-advies van de beoordelingscommissie. De doorlooptijd voor deze organisaties is immers anders en duurt langer omwille van de duurtijd van maximaal 24 maanden waarin ze een remediëringstraject kunnen afleggen. Afhankelijk van het moment waarop de visitatie plaatsvindt, bestaat de kans dat deze organisaties nog bezig zijn aan hun remediëringstraject op het moment waarop zij hun beleidsplan moeten indienen (uiterlijk 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode). Aangezien de beoordelingscommissie pas na afloop van het remediëringstraject, het beleidsplan kan behandelen, kan de normale doorlooptijd hier niet worden gegarandeerd. Bijgevolg beslist de Vlaamse Regering voor deze organisaties uiterlijk op 31 december van het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode over de subsidie-enveloppe.

Artikel 7

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt aan welke voorwaarden een organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning in de vorm van een subsidie.

1° De sociaal-culturele organisatie moet uiterlijk op 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode een subsidieaanvraag indienen voor de volgende vijfjarige beleidsperiode.

2° De aanvrager moet over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter beschikken. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), een vennootschap met sociaal oogmerk (vso), een stichting van openbaar nut... Bindende voorwaarden zijn dat de positieve financiële resultaten van deze rechtspersonen uitsluitend naar niet-commerciële doelen gaan, binnen de sociaal-culturele sector blijven en aangewend worden om nieuwe initiatieven

op te zetten. Commerciële initiatieven, waarbij de winst wordt uitgekeerd aan de leden van de vereniging komen dus niet in aanmerking voor subsidiëring.

3° behoeft geen verdere toelichting

4° Behoeft geen verdere toelichting

5° Aangezien in de voorliggende regelgeving de aandacht uitgaat naar aspecten van kwaliteit onder meer via de opmaak van het beleidsplan en de beoordeling ervan door een beoordelingscommissie (zie verder) en kwantitatieve gegevens slechts indirect voorwerp zijn van een subsidiebepaling is een bijkomende voorwaarde gesteld met betrekking tot het verstrekken (in de gevraagde vorm) van alle nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking.

6° Een andere voorwaarde betreft de noodzakelijke garantie van betaalde beroepskrachten. Hierdoor wordt de vereiste gesteld van minstens één voltijds equivalent personeelslid of de intentie om binnen de drie maanden na het begin van de beleidsperiode één voltijds equivalent personeelslid aan te werven.

7° De aanvrager moet het Nederlands als voertaal gebruiken, zeker in alle bestuurszaken en in de wijze waarop ze zich presenteert naar het brede publiek. Een aanvrager kan eveneens in aspecten van de werking ook Vlaamse Gebarentaal gebruiken. Voor organisaties die onderworpen zijn aan het taalgebruik in bestuurszaken, kan volgens de Vaste Commissie voor Taaltoezicht voor bepaalde omschreven activiteiten (met bv. een buitenlands publiek) ook een andere taal worden gebruikt.

8° Tenslotte moet de aanvrager aantonen dat hij minstens twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag, dus het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend en het jaar daar aan voorafgaand, een werking ontplooit die beantwoordt aan het doel van dit decreet. Deze laatste voorwaarde is een belangrijk aspect voor nieuwe organisaties die in aanmerking willen komen voor ondersteuning in de vorm van een subsidie.

Artikel 9

Dit artikel omschrijft welke elementen het beleidsplan bevat.

1° Het inhoudelijk luik bevat gegevens die toelaten de werking te beoordelen en te evalueren op basis van de beoordelingselementen in artikel 10 §1.

2° Het zakelijk luik bevat gegevens die toelaten de werking te beoordelen en te evalueren op basis van de beoordelingselementen in artikel 10 §2.

3° De omvang en de resultaten van de werking worden aangetoond met:

- a) kerngegevens en cijfers met betrekking tot de financiën voor jaar 2 en 3 van de lopende beleidsperiode, met name de twee laatste boekjaren die zijn afgesloten.
- b) kerngegevens en cijfers met betrekking tot het personeel voor jaar 3 en 4 van de lopende beleidsperiode
- c) kerngegevens en cijfers met betrekking tot de werking voor jaar 3 en 4 van de lopende beleidsperiode: deze dienen een duidelijk beeld te geven van omvang en aard van activiteiten en praktijken.

4° Een zelfevaluatie geeft een beeld van de sterktes en zwaktes van de werking en schetst welke uitdagingen en opportuniteiten dit geeft voor de toekomst. Deze zelfevaluatie wordt opgemaakt aan het begin van het beleidsplanningsproces in de organisatie en heeft dus betrekking op de voorbije jaren van de beleidsperiode. De adviezen van de visitatiecommissie kunnen in deze zelfevaluatie worden opgenomen.

5° De gevraagde subsidie-enveloppe staat in relatie tot de werking en de ambities van de organisatie.

6° Een plan van aanpak is van toepassing voor organisaties die in het kader van de visitatie een positieve evaluatie kregen met één tot drie aanbevelingen en die als gevolg daarvan een plan van aanpak moeten uitwerken dat moet tegemoet komen aan de aanbevelingen uit de visitatie en dat aan het nieuwe beleidsplan wordt toegevoegd. De organisatie beschrijft welke processen en acties zij heeft ondernomen en nog zal ondernemen en reflecteert zelfkritisch over de kwaliteit en de effectiviteit van de ondernomen en toekomstige processen en acties.

7° Een managementsamenvatting bevat de belangrijkste inhoudelijke en zakelijke ambities en doelstellingen die de organisatie wil realiseren ten aanzien van de werking tijdens de voorbije beleidsperiode (of ten aanzien van de voorbije twee jaar voor organisaties die voor het eerst een subsidieaanvraag indienen binnen dit decreet).

Artikel 10

Dit artikel somt de beoordelingselementen op die van belang zijn voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties om (blijvend) voor subsidie in aanmerking te komen.

Het gaat om een vaste set van beoordelingselementen. Deze zullen in het uitvoeringsbesluit verder worden geconcretiseerd, enerzijds in beoordelingscriteria die van toepassing zijn bij het beoordelen van de subsidieaanvraag door beoordelingscommissies en anderzijds in beoordelingscriteria die van toepassing zijn bij de evaluatie van de werking door visitatiecommissies. Er is een verschil tussen de criteria eigen aan het beoordelingskader, die qua terminologie en formulering meer gericht zijn op de strategie die een organisatie voor de volgende beleidsperiode voor ogen heeft, en de criteria eigen aan het evaluatiekader die meer gericht zijn op de evaluatie van de voorbije werking.

In de artikelsgewijze toelichting van artikel 21 en artikel 22 wordt beschreven hoe de respectievelijke set van beoordelingscriteria er zou kunnen uitzien.

Dit artikel geeft aan welke set van beoordelingselementen elke beleidsperiode, zowel bij de subsidieaanvraag als bij de evaluatie van de werking van sociaal-culturele volwassenenorganisaties, zal worden getoetst door de beoordelings- en de visitatiecommissies.

§1 Hierin worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het inhoudelijk luik van de subsidieaanvraag of de evaluatie wordt getoetst.

1° De organisatie draagt door haar missie en visie bij tot het doel van het decreet; de organisatie verantwoordt op deze wijze haar positie in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De organisatie kan hier bepalen en toelichten of en in welke mate ze een werking ontplooit in een internationale context.

2° De organisatie geeft aan welke actuele maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie (inclusief desgevallend de internationale aspecten).

3° De organisatie draagt bij tot de drie sociaal-culturele rollen: de verbindende rol, de kritische rol en de laboratoriumrol.

4° De organisatie formuleert strategische en operationele doelstellingen om haar missie en visie te realiseren.

5° De organisatie maakt een keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en werkt deze uit in relatie tot haar missie en de visie. De 'vrije keuze' uit de functies zorgt ervoor dat organisaties kunnen inzetten op een doordachte functiemix.

6° De organisatie ontplooit een werking in het Nederlandse taalgebied, of in het Nederlandse taalgebied én het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en toont dit aan de hand van kerngegevens en cijfers over aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect aan.

7° Het nieuwe decreet subsidieert organisaties voor een sociaal-culturele werking die zich voornamelijk richt op volwassenen in hun vrije tijd. Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding.

De organisatie moet inhoudelijk en zakelijk op een transparante manier aantonen dat ze de subsidies die ze vanuit dit decreet aanvraagt en toegekend krijgt, hoofdzakelijk gebruikt voor haar werking en voor haar activiteiten binnen de vrije tijd van mensen. Ook kunnen hier desgevallend de internationale aspecten van de werking aan bod komen

Uitzonderlijk en op een verantwoorde manier kan ze met de haar toegekende subsidies ook een werking of activiteiten ontplooiën buiten de vrije tijd van mensen.

Een aantal voorbeelden stellen dit scherp.

Mobiel 21 is een beweging voor duurzame mobiliteit. Mobiel 21 kiest ervoor de leefomgeving op een meer milieuvriendelijke en veiligere manier bereikbaar en leefbaar te maken. Mobiel 21 inspireert en activeert mensen, groepen, organisaties en beleid om doordacht om te gaan met verplaatsingen en verplaatsingswijzen. Vanuit deze missie kan de sociaal-culturele organisatie naast het hoofdzakelijk bereiken van burgers in de vrijetijdscontext bijvoorbeeld ook uitzonderlijk mobiliteitsambtenaren in de arbeidscontext aanspreken in functie van de opmaak van een milieuvriendelijk en veilig mobiliteitsplan voor hun gemeente.

De missie van vzw EVA is “mensen aanzetten om maximaal plantaardige voeding (in tegenstelling tot dierlijke) te produceren en te consumeren, en dit om bij te dragen aan een mens-, dier- en milieuvriendelijke samenleving”. Om haar missie breed uit te dragen, wil de organisatie zich ook toeleggen op contacten met (onder meer) lokale overheden die overheidsrestaurants uitbaten en uitbaters van grootkeukens om hen kennis te laten maken met vegetarische recepten, producten, etc. vanuit het idee dat hoe meer lekkere vegetarische maaltijden er beschikbaar zijn, hoe meer er effectief vegetarisch gegeten wordt. Gezien de missie van de organisatie is dit onderdeel van de werking ook uitzonderlijk subsidieerbaar.

Uiteraard staat het organisaties vrij om in het niet-gesubsidieerde deel van de werking andere activiteiten te ontplooiën buiten hun vrije tijd, bijvoorbeeld in hun arbeidstijd of in het kader van een beroepsopleiding. Hoewel het decreet zich in eerste instantie richt tot volwassenen, kunnen organisaties er voor kiezen om ook intergenerationele praktijken te ontwikkelen.

8° Organisaties die werken voor een breed publiek, doelgroepen of gemeenschappen hebben de mogelijkheid om binnen hun werking specifieke initiatieven te ontwikkelen naar kansengroepen.

Anderzijds kunnen organisaties die expliciet kiezen om te werken met kansengroepen, vanuit die keuze hun werking verruimen naar doelgroepen, gemeenschappen en zelfs het brede publiek.

De eigen missie en visie is hierbij richtinggevend.

Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie maakt daarbij weloverwogen keuzes op het vlak van strategie, perspectief of doelstelling met betrekking tot bepaalde gemeenschappen, doelgroepen, kansengroepen of het brede publiek.

9° De organisatie toont aan welke plaats vrijwilligers binnen de organisatie innemen en hoe zij binnen de organisatie worden betrokken en ondersteund.

In §2, 1° tot en met 3°, worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het zakelijk luik van de subsidieaanvraag of de evaluatie wordt getoetst. Hier wordt rekening gehouden met de grootte en de specificiteit van de organisatie.

Het geïntegreerd zakelijk kwaliteitsbeleid van de organisatie wordt getoetst aan het geheel van overkoepelende intenties, richting en tools van de organisatie m.b.t. de kwaliteit van het leiderschap, de strategie en het beleid, het beleid ten aanzien van medewerkers en desgevallend freelancers, de ingezette middelen en de processen.

Ook de toepassing van de principes van goed bestuur, worden door de commissies geëvalueerd en beoordeeld.

De principes van goed bestuur worden omschreven in de Vlaamse Code voor Cultural Governance van het Bilzen Fonds en zijn voor dit decreet van toepassing:

Het gaat om volgende vijf principes:

- de rol en bevoegdheden van de bestuursorganen staan ten dienste van de doelstellingen en de missie van de organisatie;
- de bestuursorganen leggen verantwoording af aan elkaar: het principe van *checks and balances* staat hierbij centraal;
- de bestuursorganen werken transparant en houden elkaar in voldoende mate op de hoogte van hun werking en beslissingen;
- de samenstelling van de bestuursorganen gebeurt zorgvuldig in functie van de doelen en de missie van de organisatie en van de rol die de bestuursorganen binnen de organisatie vervullen;
- de bestuursorganen erkennen het belang van de interne en externe stakeholders. Bij de strategische beslissingen houden de bestuursorganen rekening met deze stakeholders.

Om de kwaliteit van het zakelijk beheer in te schatten, wordt nagegaan of de zakelijke en inhoudelijke luik van het beleidsplan en de werking op elkaar zijn afgestemd. De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen inzet om haar strategische en operationele doelen te bereiken.

Artikel 11

Dit artikel laat de Vlaamse Regering toe te bepalen welke beoordelingscriteria het meest elementair zijn om voor subsidie in aanmerking te komen. Het beleidskader gaat er van uit dat als aan één van de volgende beoordelingselementen niet wordt voldaan er zich een probleem stelt.

De elementaire beoordelingscriteria zijn de volgende:

- de verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie;
- een werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of een werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd;
- een geïntegreerd zakelijk kwaliteitsbeleid met een meerjarenplan over de organisatie van de werking samen met een financieel meerjarenplan;

Deze prioritaire beoordelingselementen zijn voor de beleidsperiode 2021-2025 van toepassing op alle subsidieaanvragen. Vanaf de tweede beleidsperiode 2026-2030 zijn ze enkel van toepassing op nieuwe, niet eerder gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties binnen het decreet en op

organisaties die een negatieve evaluatie met aanbevelingen zouden gekregen hebben naar aanleiding van hun visitatie.

Artikel 12

De organisatie kan een bijgesteld beleidsplan indienen vier maanden na de beslissing van de Vlaamse Regering.

Artikel 13

In dit artikel wordt bepaald dat er beoordelingscommissies worden samengesteld om de subsidieaanvragen te beoordelen en een subsidieadvies uit te brengen. Om de resultaten van de visitatie maximaal in overweging te kunnen nemen in het cyclisch beoordelingsproces, is het de beleidsintentie dat een beoordelingscommissie zou bestaan uit een samenvoeging van twee visitatiecommissies. (met uitzondering van het lid van de administratie van de visitatiecommissie) Bijgevolg zou elke beoordelingscommissie de werking van een twintigtal sociaal-culturele volwassenenorganisaties evalueren.

De nadere regels voor de samenstelling van de beoordelingscommissies worden via het uitvoeringsbesluit geregeld, net zoals de vergoeding die de beoordelaars hiervoor ontvangen. De Vlaamse Regering voorziet in een bedrag waarmee de werkzaamheden van de beoordelingscommissies kunnen worden vergoed.

De deskundigen voor de visitatie, de beoordelings- en de adviescommissie worden geselecteerd op basis van hun inhoudelijke en zakelijke expertise. In elke commissie zijn ook deskundigen met expertise rond het werken met doelgroepen en kansengroepen. Er wordt samengewerkt met het steunpunt en de sectorfederatie om de lijst van externe deskundigen samen te stellen. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop dit zal gebeuren.

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 15

In dit artikel wordt bepaald dat er een Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk wordt samengesteld. Deze Adviescommissie bestaat uit externe deskundigen. Het is aangewezen om experts uit het sociaal-cultureel werkveld en de onderzoekswereld toe te voegen omwille van hun specifieke expertise.

De nadere regels voor de samenstelling van de Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk worden via het uitvoeringsbesluit geregeld.

Artikel 16

De Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk formuleert een globale visie op de kwaliteitsbeoordeling wat methodiek, visie en werkwijze betreft. De doelstelling is te komen tot consistente advisering, een globaal kader waarin de onderscheiden dossiers kunnen worden geplaatst en beoordeeld, waardoor meer transparantie en helderheid mogelijk wordt. Op basis van deze visie kan de Adviescommissie Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk de procedures evalueren en voorstellen tot bijsturing formuleren.

Artikel 17

In dit artikel wordt bepaald dat er visitatiecommissies worden samengesteld die telkens bestaan uit vier externe deskundigen en één deskundige van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Het secretariaat van de visitatiecommissie wordt eveneens opgenomen door de administratie.

De nadere regels voor de samenstelling van de visitatiecommissies worden via het uitvoeringsbesluit geregeld, net zoals de vergoeding die de visitatoren hiervoor ontvangen. De Vlaamse Regering voorziet in een bedrag waarmee de werkzaamheden van de visitatiecommissies kunnen worden vergoed.

Artikel 18

De visitatiecommissie evalueert de gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisatie door middel van een bezoek ter plaatse en baseert zich op het beleidsplan, het voortgangsrapport, de begrotingen, de financiële verslagen en de gegevens m.b.t. de werking. De verschillende beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 10 van het decreet dienen als leidraad voor de evaluatie, zowel tijdens het gesprek als in het visitatieverslag, waarin de bevindingen van de visitatiecommissie aan de organisatie worden meegedeeld. De organisatie krijgt een maand na de visitatie een voorlopig visitatieverslag waarop ze op haar beurt binnen de maand kan reageren. De visitatiecommissie kan op basis daarvan het verslag nog aanpassen tot een definitief visitatieverslag en dit binnen de 15 werkdagen. De Vlaamse Regering bepaalt hoe het definitief verslag wordt bezorgd aan de organisaties.

Indien de visitatie resulteert in een negatieve evaluatie met aanbevelingen wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie na een remediëringstraject van maximaal 24 maanden opnieuw geëvalueerd door middel van een bezoek ter plaatse. Op basis van de tweede visitatie formuleert de visitatiecommissie een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering. Om de continuïteit te garanderen, wordt er naar gestreefd om de commissie zo goed als mogelijk identiek samen te stellen.

Het is de bedoeling om te streven naar het afwerken van de visitaties in het derde jaar van de beleidsperiode.

Artikel 19

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 20

De administratie is verantwoordelijk voor het beheer van de subsidieaanvraag, die elektronisch wordt ingediend door de sociaal-culturele volwassenenorganisatie. Na indiening toetst de administratie de subsidieaanvraag aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in artikel 8 van het decreet. Vervolgens verzamelt en bezorgt de administratie alle nuttige informatie aan de beoordelingscommissie in functie van de kwaliteitsbeoordeling van de subsidieaanvraag.

Artikel 21

Voor elke subsidieaanvraag wordt een gemotiveerd advies, inclusief een voorstel over de subsidie-enveloppe per organisatie, opgesteld door een beoordelingscommissie. Het advies betreft zowel het inhoudelijk als het zakelijk luik van het beleidsplan vermits deze met elkaar verweven zijn en ze door dezelfde beoordelingscommissie worden behandeld.

Aangezien het decreet opeenvolgende beleidsperiodes als een cyclisch, filmisch gegeven ziet, waarbij plannen, opvolgen, bijsturen en evalueren als een continuüm wordt benaderd, wordt bij het formuleren van het advies zowel rekening gehouden met het beleidsplan, waarin de plannen van de organisatie voor de volgende beleidsperiode worden omschreven, als met de huidige en recente werking met kerngegevens en cijfers met betrekking tot financiën, personeel en werking, algemene informatie met betrekking tot de werking, informatie uit het voortgangsrapport en het visitatieverslag.

In artikel 21 wordt een onderscheid gemaakt tussen de wijze waarop reeds gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenorganisaties en nieuwe sociaal-culturele volwassenorganisaties worden beoordeeld. Paragraaf 1 is van toepassing voor de reeds gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenorganisaties, terwijl paragraaf 2 van toepassing is voor de nieuwe sociaal-culturele volwassenorganisaties die in een voorafgaande beleidsperiode geen subsidie kregen in het kader van dit decreet. Bij deze laatste groep gebeurt de beoordeling van de huidige werking op basis van een gesprek met de organisatie, op basis van kerngegevens en cijfers met betrekking tot financiën, personeel en werking, op basis van algemene informatie met betrekking tot de werking en het beleidsplan en op basis van de beoordelingselementen, vermeld in artikel 10.

De derde paragraaf laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen te specificeren. Specificatie van de beoordelingselementen wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenorganisaties als voor de commissies. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen. Het laat de Vlaamse Regering enkel toe om accentueringen aan te brengen zonder evenwel afbreuk te doen aan de algehele draagkracht van het beoordelingselement.

Deze paragraaf laat de Vlaamse Regering dus toe om de beoordelingselementen zoals opgesomd in artikel 10, verder te verfijnen tot specifieke criteria die de beoordelingscommissies moeten hanteren om tot een gemotiveerd advies te komen. Het is de beleidsintentie om in deze criteria vooral de ambities aan te geven van de organisatie voor de komende beleidsperiode. In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe er gedacht wordt om de inhoudelijke beoordelingselementen uit artikel 10 (eerste kolom) te concretiseren in specifieke beoordelingscriteria voor de beoordelingscommissies (tweede kolom).

Inhoudelijk luik	
<p>1. de bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot het doel van het decreet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uit het beleidsplan blijkt dat de organisatie een duidelijke en geëxpliciteerde missie en visie heeft. • De organisatie expliciteert haar ambities voor de komende beleidsperiode om bij te dragen aan de emancipatie van mensen en groepen, en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving door: <ul style="list-style-type: none"> - aan te geven hoe ze sociaal-culturele participatie van volwassenen bevordert, - aan te geven welke samenlevingsvraagstukken ze wil behandelen en tot publieke zaak maakt - aan te geven hoe en welke maatschappelijke praktijken ze zal ontwikkelen en verspreiden die hierop een werkend antwoord bieden

<p>2. de relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In een maatschappelijke contextanalyse, als onderdeel van het beleidsplan, expliciteert de organisatie welke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie. • De organisatie geeft aan welke maatschappelijke ontwikkelingen ze effectief als uitdaging wil aangrijpen om een werking rond te ontplooiën in de komende beleidsperiode en welke impact ze hierbij nastreeft.
<p>3. de bijdrage van de sociaal-culturele organisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie expliciteert haar visie op de drie sociaal-culturele rollen en hoe ze via haar werking deze rollen de komende beleidsperiode zal waarmaken.
<p>4. de strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele organisatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie heeft een onderbouwd en samenhangend geheel van strategische en operationele doelstellingen die ze wenst te realiseren in de komende beleidsperiode. • De organisatie expliciteert de relatie tussen haar eigen doelen en haar missie, visie en door zichzelf omschreven actuele maatschappelijke context.
<p>5. de verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie geeft in haar beleidsplan aan op welke functies ze wil inzetten en verantwoordt haar keuze. • Uit het beleidsplan blijkt een onderbouwde visie op de gekozen functiemix en de onderscheiden functies en welke werkwijze(n) de organisatie wil hanteren om de gekozen functies te realiseren in de komende beleidsperiode. <p>- voor de cultuurfunctie:</p> <p>a) de visie op cultuur in relatie tot de missie van de organisatie;</p> <p>b) een verantwoorde toekomstige werkwijze van de organisatie voor het opzetten van praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur.</p> <p>- voor de leerfunctie:</p> <p>a) de visie op leren in relatie tot de missie van de organisatie;</p> <p>b) een verantwoorde toekomstige werkwijze voor het opzetten van leeromgevingen.</p> <p>- voor de gemeenschapsvormende functie:</p> <p>a) de visie op groepen en gemeenschappen en interacties daartussen in relatie tot de missie van de organisatie;</p> <p>b) een verantwoorde toekomstige werkwijze voor het ondersteunen en faciliteren van processen die</p>

	<p>leiden tot het vormen van groepen en gemeenschappen of tot interacties tussen groepen en gemeenschappen;</p> <p>-voor de maatschappelijke bewegingsfunctie:</p> <p>a) de visie op engagement en politisering en op relevante samenlevingsvraagstukken in relatie tot de missie van de organisatie;</p> <p>b) een verantwoorde toekomstige werkwijze voor het opzetten van praktijken waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken.</p>
6. de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie expliciteert in haar beleidsplan waar de werking waarvoor een subsidie wordt aangevraagd zich zal afspelen door kerngegevens en cijfers over aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect van de reeds eerder gerealiseerde sociaal-culturele werking aan te reiken. Hieruit blijkt de relevantie en uitstraling van de organisatie in het Nederlandse taalgebied of het Nederlandse taalgebied plus het tweetalig gebied Brussel.
7. een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd	<ul style="list-style-type: none"> Uit het beleidsplan blijkt dat de werking waarvoor de organisatie een subsidieaanvraag doet zich aantoonbaar en hoofdzakelijk zal afspelen binnen de vrije tijd van volwassenen. Het (eventuele) gedeelte van de werking dat zich buiten de vrije tijd zal afspelen wordt in de subsidieaanvraag omschreven en verantwoord vanuit de missie en visie van de organisatie
8. A) de werking naar het brede publiek en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of kansengroepen.	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie expliciteert in haar beleidsplan haar werking naar het brede publiek en welke keuzes ze daarin maakt naar doelgroepen, gemeenschappen of kansengroepen. Binnen de gemaakte keuzes expliciteert en verantwoordt de organisatie haar toekomstig beleid en aanpak om sociaal-culturele participatie van iedereen na te streven.
B) de werking naar kansengroepen en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of het brede publiek	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie expliciteert in haar beleidsplan haar werking naar (een) specifieke kansengroep(en) en welke keuzes ze daarin maakt naar doelgroepen, gemeenschappen of het brede publiek. De organisatie expliciteert en verantwoordt haar toekomstig beleid en aanpak die ze wil hanteren om sociaal-culturele participatie van deze kansengroepen te realiseren.
9. De plaats van vrijwilligers in de organisatie en de manier waarop ze betrokken en ondersteund worden.	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie geeft in haar beleidsplan aan welke rollen en taken vrijwilligers zullen opnemen in de organisatie en/of werking in de komende beleidsperiode.

	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie expliciteert haar toekomstig ondersteuningsbeleid ten aanzien van vrijwilligers en hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm wil geven in de komende beleidsperiode.
Zakelijk luik	
1. Het geïntegreerd zakelijk kwaliteitsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie expliciteert hoe ze in de komende beleidsperiode een integraal kwaliteitsbeleid zal voeren. De organisatie expliciteert een onderbouwd en realistisch financieel meerjarenbeleid voor de volgende beleidsperiode.
2. De toepassing van principes van goed bestuur	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie geeft aan hoe ze transparantie en verantwoording van en in zijn bestuur zal organiseren de komende beleidsperiode. De organisatie expliciteert vanuit haar missie en doelen de samenstelling van de bestuursorganen en hun rol- en bevoegdheidsverdeling. Het bestuur geeft aan hoe ze interne en externe stakeholders betrokken heeft in strategische beslissingen die genomen zijn in het kader van het ingediende beleidsplan.
3. de afstemming tussen het inhoudelijke en zakelijke luik van het beleidsplan	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen zal inzetten de komende beleidsperiode ter realisatie van de strategische en operationele doelstellingen.

In de vierde paragraaf van dit artikel worden de drie mogelijke subsidieadviezen, die de beoordelingscommissie kan formuleren, bepaald.

In de vijfde paragraaf van dit artikel wordt bepaald hoe de drie mogelijke subsidieadviezen, die de beoordelingscommissie kan formuleren, worden bepaald.

Wanneer alle beoordelingselementen voldoen of ten dele voldoen, geeft de beoordelingscommissie een positief subsidieadvies.

Wanneer één tot vier beoordelingselementen als onvoldoende worden beoordeeld, geeft de beoordelingscommissie een positief subsidieadvies met aandachtspunten. Indien één van de vier beoordelingselementen die als onvoldoende zijn beoordeeld een elementair beoordelingselement is, geeft de commissie een negatief subsidieadvies.

De beoordelingscommissie geeft dus een negatief subsidieadvies wanneer voor één van de elementaire beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 11, § 2 een onvoldoende wordt gehaald of wanneer voor minstens vijf andere beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 10 een onvoldoende wordt gehaald.

Het is de bedoeling om deze elementaire beoordelingselementen voor de beleidsperiode 2021-2025 toe te passen op alle subsidieaanvragen. Vanaf de beleidsperiode 2026-2030 zijn ze enkel van toepassing op nieuwe, niet eerder krachtens dit decreet gesubsidieerde sociaal-culturele

volwassenenorganisaties en op die organisaties die een negatieve evaluatie met aanbevelingen kregen naar aanleiding van de visitatie.

§6 De combinatie van het eindoordeel van de visitatiecommissie (positief zonder aanbevelingen, positief met aanbevelingen of negatief met aanbevelingen) en het eindoordeel van de beoordelingscommissie (positief, positief met aandachtspunten of negatief) bepaalt of de beoordelingscommissie zal adviseren om de subsidie-enveloppe per organisatie te doen stijgen, dalen, status quo te houden of stop te zetten.

Uitgangspunt is een stijging of daling van maximum 25 % per organisatie wat een potentiële financiële mobiliteit impliceert van +/- 15 mio per subsidieronde (rekening houdend met de totale subsidie-enveloppe)

Het decreet geeft de delegatie aan de Vlaamse Regering om het kader verder uit te werken en te concretiseren.

Artikel 22

Dit artikel laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen te specificeren. Specificatie van de beoordelingselementen wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties als voor de commissies. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen. Het laat de Vlaamse Regering enkel toe om accentueringen aan te brengen zonder evenwel afbreuk te doen aan de algehele draagkracht van het beoordelingselement.

De eerste paragraaf laat de Vlaamse Regering dus toe om de beoordelingselementen zoals opgesomd in artikel 10, verder te verfijnen tot specifieke criteria die de visitatiecommissies moeten hanteren om tot een eindoordeel te komen. Het is de beleidsintentie om aan de hand van deze criteria tot een gemotiveerde evaluatie te komen van de voorbije werking gedurende de eerste twee jaar van de beleidsperiode. In de tabel hieronder wordt aangegeven hoe er gedacht wordt om de inhoudelijke beoordelingselementen uit artikel 10 (eerste kolom) te concretiseren in specifieke evaluatiecriteria voor de visitatiecommissies (tweede kolom).

Inhoudelijk luik	
1.de bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot het doel van het decreet	<ul style="list-style-type: none"> • Werkingsgegevens en resultaten tonen de effectieve bijdrage van de organisatie aan de emancipatie van mensen en groepen, en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving aan.
2.de relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context	<ul style="list-style-type: none"> • Werkingsgegevens tonen aan rond welke maatschappelijke uitdagingen de organisatie effectief werkt in de praktijk, hoe deze werking vorm krijgt en welke resultaten ze hiermee bereikt.
3.de bijdrage van de sociaal-culturele organisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen	<ul style="list-style-type: none"> • Werkingsgegevens tonen aan hoe de organisatie de drie sociaal-culturele rollen waarmaakt

<p>4.de strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele organisatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont aan hoe ze uitvoering geeft aan de strategische en operationele doelstellingen van haar beleidsplan • De organisatie geeft aan hoe ze haar werking opvolgt, zelfkritisch evalueert en indien nodig, bijstuurt
<p>5.de verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan in relatie tot de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Werkingsgegevens tonen aan op welke manier de gekozen functiemix en onderscheiden functies in de praktijk worden gebracht en tot welke resultaten dit leidt. <p>- voor de cultuurfunctie:</p> <p>a) de organisatie geeft aan welke praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en doorgeven van cultuur werden opgezet</p> <p>c) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol processen en resultaten in relatie tot het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur in beeld;</p> <p>- voor de leerfunctie:</p> <p>a) de organisatie geeft aan welke praktijken werden gerealiseerd om leren vorm te geven</p> <p>b) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol leerprocessen en leerresultaten in beeld</p> <p>-voor de gemeenschapsvormende functie:</p> <p>a) de organisatie geeft aan welke initiatieven ondernomen werden voor het ondersteunen en faciliteren van de vorming van groepen en gemeenschappen en/of welke initiatieven ondernomen werden in functie van interacties tussen groepen en gemeenschappen;</p> <p>b) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol gemeenschapsvormende processen en praktijken en de resultaten die daar uit voortvloeien in beeld.</p> <p>- voor de maatschappelijke bewegingsfunctie:</p> <p>a) de organisatie geeft aan welke praktijken werden opgezet waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken;</p> <p>b) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol veranderingsprocessen en gerealiseerde veranderingen in relatie tot maatschappelijk denken</p>

	en handelen en tot de inrichting van de maatschappij in beeld.
6.de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied of de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont aan dat de binnen dit decreet gesubsidieerde werking zich afspeelt in het Nederlandse taalgebied of het Nederlandse taalgebied plus het tweetalig gebied Brussel. • De organisatie staft haar relevantie en uitstraling in het Nederlandse taalgebied of het Nederlandse taalgebied plus het tweetalig gebied Brussel aan de hand van kerngegevens en cijfers over aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect van de werking in de lopende beleidsperiode.
7.een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd	<ul style="list-style-type: none"> • Aan de hand van kerngegevens en cijfers met betrekking tot financiën, personeel en werking staft de organisatie: <ul style="list-style-type: none"> ○ dat de binnen dit decreet gesubsidieerde werking zich effectief hoofdzakelijk afspeelt binnen de vrije tijd. ○ welk gedeelte van de gesubsidieerde werking zich effectief buiten de vrije tijd afspeelt, welke omvang het aanneemt en de verantwoording ervan vanuit de missie en visie van de organisatie
8.A. Een werking naar het brede publiek en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of kansengroepen.	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont haar publieksbereik aan. • De organisatie toont aan welke resultaten ze bereikt met haar beleid en aanpak om binnen de gemaakte keuzes sociaal-culturele participatie van iedereen te realiseren en welke eventuele bijstellingen ze in dat beleid en die aanpak wenst door te voeren.
B.een werking naar kansengroepen en de keuze daarin naar gemeenschappen, doelgroepen of het brede publiek	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont haar bereik van kansengroepen aan: • De organisatie toont welke resultaten ze bereikt met haar beleid en aanpak om sociaal-culturele participatie van kansengroepen te realiseren en welke eventuele bijstellingen ze in dat beleid en die aanpak wenst door te voeren.
10. De plaats van vrijwilligers in de organisatie en de manier waarop ze betrokken en ondersteund worden.	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont haar bereik van vrijwilligers aan en welke rollen en taken zij effectief opnemen in de organisatie en/of werking. • De organisatie toont aan hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm geeft en wat ze realiseerde ter ondersteuning van de vrijwilligers.

	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie geeft aan hoe ze haar beleid ten aanzien van vrijwilligers evalueert en bijstuurt.
Zakelijk luik	
1. Het geïntegreerd zakelijk kwaliteitsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie geeft aan welke verbeteracties ze ondernam in het kader van haar integraal kwaliteitsbeleid en welke ze nog wenst te nemen tijdens de beleidsperiode De organisatie geeft transparantie over haar financiële situatie, de genomen maatregelen in het kader van haar financieel meerjarenbeleid en de effecten ervan. De organisatie legt financiële afrekeningen van de voorbije twee begrotingsjaren voor en maakt een prognose van de evolutie van haar financiële situatie voor de komende begrotingsjaren tijdens de beleidsperiode.
2. De toepassing van principes van goed bestuur	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie toont aan hoe ze de principes van goed bestuur in de organisatie toepast, waar ze eventueel verder wil in groeien en welke initiatieven ze daartoe nam of zal nemen.
3. De afstemming tussen het inhoudelijke en zakelijke luik van het beleidsplan	<ul style="list-style-type: none"> De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen heeft ingezet de voorbije twee jaren in realisatie van de strategische en operationele doelen. De organisatie geeft op basis van een evaluatie aan welke bijstellingen ze in de inzet van financiën, mensen en middelen wil realiseren de laatste jaren van de beleidsperiode.

De tweede paragraaf bepaalt de drie mogelijke vormen die de evaluatie in het visitatieverslag kan aannemen.

In de derde paragraaf van dit artikel wordt bepaald hoe de drie mogelijke evaluatieoordelen, die de visitatiecommissie kan formuleren, worden bepaald.

Wanneer alle beoordelingselementen voldoen of ten dele voldoen, geeft de visitatiecommissie een positieve evaluatie zonder aanbevelingen.

Wanneer één tot vier beoordelingselementen als onvoldoende worden beoordeeld, geeft de visitatiecommissie een positieve evaluatie met aanbevelingen. Indien één van de vier beoordelingselementen die als onvoldoende zijn geëvalueerd een elementair beoordelingselement is, geeft de visitatiecommissie een negatieve evaluatie met aanbevelingen.

De visitatiecommissie geeft dus een negatieve evaluatie met aanbevelingen wanneer voor één van de elementaire beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 11, § 2 onvoldoende wordt gehaald of wanneer voor minstens vijf andere beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 10 een onvoldoende wordt gehaald.

Het is nog niet de bedoeling om deze elementaire beoordelingselementen voor de beleidsperiode 2021-2025 toe te passen bij de visitaties vermits er gewerkt wordt met de criteria vermeld in het huidige decreet van 2003 (zie ook overgangsbepalingen).

Vanaf de beleidsperiode 2026-2030 worden ze bij de visitaties toegepast.

Artikel 23

Dit artikel omschrijft welke gevolgen een 'negatieve evaluatie met aanbevelingen' heeft voor de sociaal-culturele volwassenenorganisatie.

§1 De organisatie moet binnen maximaal 24 maanden, nadat het visitatieverslag met een negatieve evaluatie met aanbevelingen werd bezorgd, een remediëringsrapport bezorgen aan de administratie.

§2 Na het verstrijken van de remediëringstermijn wordt de organisatie opnieuw geëvalueerd door een bezoek ter plaatse. Op basis van de tweede visitatie formuleert de visitatiecommissie, die indien mogelijk identiek is samengesteld als de eerste visitatiecommissie, een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering.

Artikel 24

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 25

Het gemotiveerd advies van de beoordelingscommissie, inclusief de geadviseerde subsidie-enveloppe, wordt door de administratie bezorgd aan de Vlaamse Regering en aan de sociaal-culturele organisatie.

Artikel 26

In dit artikel wordt de mogelijkheid van een verhaal behandeld. Het gaat om argumenten die de organisatie kan formuleren om de gevolgde procedure te betwisten of te weerleggen.

Een verhaal wordt behandeld door andere personeelsleden binnen de administratie sociaal-cultureel werk die op het moment dat het verhaal wordt ingediend, niet betrokken waren bij de subsidieaanvraag van de organisatie in kwestie.

Als het verhaal als ongegrond wordt afgewezen, eindigt de verhaalprocedure. Als het verhaal als gegrond wordt verklaard, wordt de subsidieaanvraag voorgelegd aan een andere beoordelingscommissie dan degene die de subsidieaanvraag oorspronkelijk behandelde.

Artikel 27

In dit artikel wordt de mogelijkheid van een repliek behandeld. Het gaat om argumenten die de organisatie kan formuleren om de inhoud van het advies te betwisten of te weerleggen.

De repliek wordt niet behandeld door de administratie, maar integraal toegevoegd aan het gemotiveerd advies van de beoordelingscommissie.

Artikel 28

De sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen een specifieke regio, zijn de in het decreet van 4 april 2003 erkende en gesubsidieerde volkshogescholen wiens opdracht binnen dit decreet wordt aangepast.

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, moet de organisatie een werking ontplooiën in één of meerdere regio's zoals bepaald in dit decreet: het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de arrondissementen Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Halle-Vilvoorde, Leuven, Aalst-Oudenaarde, Sint-Niklaas-Dendermonde, Gent-Eeklo, Brugge, Ieper-Veurne-Oostende, Kortrijk-Roeselare-Tielt en

de provincie Limburg.. De organisatie toont aan hoe zij opereert in en een relevantie en uitstraling heeft voor de betrokken regio of regio's in Vlaanderen. Ze illustreert dit met kerngegevens en cijfers met betrekking tot de werking.

De bepaling 'in één of meerdere regio's' geeft sociaal-culturele volwassenorganisaties met een werking binnen een specifieke regio de vrijheid om, indien zij dit noodzakelijk achten, te fuseren.

Het zijn pluralistische organisaties die, om in aanmerking te komen voor subsidiëring, een werking moeten ontplooiën vanuit de vier functies.

Deze organisaties vertrekken van de maatschappelijke context van de regio en moeten in staat zijn om de keuze van de manier waarop ze de vier functies inzetten af te stemmen op die regio en om complementair in die regio aan de slag te gaan. Bovendien geeft dit aan deze organisaties de mogelijkheid om flexibel en divers met de gekozen functiemix om te gaan en aldus een belangrijke meerwaarde te bieden aan het sociaal-cultureel volwassenenwerk in de regio.

Organisaties die gesubsidieerd worden via het decreet, zijn automatisch erkend. De erkenning betekent dat de Vlaamse overheid de sociaal-culturele organisatie erkent als actor die een bijdrage levert aan het doel van het decreet. Die erkenning is duurzaam en niet gebonden aan beleidsperiodes. Een organisatie verliest de subsidiëring en dus ook de erkenning als op basis van de beoordelingsprocedure wordt beslist dat de organisatie niet of onvoldoende bijdraagt aan het doel van het decreet

Artikel 29

§1 De subsidiëring van organisaties verloopt via een subsidie-enveloppe die jaarlijks voor de verantwoorde personeels- en werkingskosten wordt toegekend en telkens voor de betrokken beleidsperiode van vijf jaar wordt vastgelegd. De eerste beleidsperiode loopt van 2021 tot en met 2025.

§2 De jaarlijkse subsidie-enveloppe bedraagt maximaal een equivalent van zoveel maal 1,7 euro als er inwoners zijn in de betrokken regio. Voor de organisatie actief in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt rekening gehouden met de Brusselnorm en wordt voor de berekening van het maximum 30 procent van de inwoners in aanmerking genomen. Het minimum van 600.000 euro geldt voor elke sociaal-culturele organisatie met een werking binnen specifieke regio's. Door een minimum van 600.000 euro in te voeren, moet de organisatie in staat zijn een werking te ontplooiën die voldoende relevant is voor de territoriale schaal waarop ze werkt.

§3 en §4 omschrijven welke gevolgen een positief oordeel door de beoordelingscommissie heeft op het toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode.

§5, 1° omschrijft welke gevolgen een negatief oordeel door de beoordelingscommissie heeft op het al dan niet toekennen van een subsidie voor de volgende beleidsperiode. Wanneer een organisatie een negatief oordeel krijgt van de beoordelingscommissie, krijgt ze maximaal 12 maanden om te remediëren. Nadien wordt de organisatie opnieuw geëvalueerd en kan de beoordelingscommissie een positief of een negatief advies geven aan de Vlaamse Regering om de organisatie verder te subsidiëren.

§5, 2° omschrijft wat de gevolgen zijn voor een organisatie die na een remediëriingsperiode van maximaal 12 maanden als gevolg van een negatief oordeel door de beoordelingscommissie, opnieuw werd bezocht en waarvan de Vlaamse Regering besliste de organisatie niet verder te subsidiëren.

Voor deze organisaties bepaalt deze paragraaf dat zij voor het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode nog een subsidie-enveloppe krijgen om gedurende één overgangsjaar de nodige maatregelen te kunnen treffen naar de werking en het personeel. Dit bedrag is gelijk aan het bedrag van het laatste jaar van de voorbije beleidsperiode.

Artikel 30

Het eerste lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode van sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een positief oordeel door de beoordelingscommissie.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt de datum waarop de Vlaamse Regering moet beslissen over de subsidie-enveloppe van sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een negatief oordeel kregen door de beoordelingscommissie. Het tijdsplan voor deze organisaties is immers anders en duurt langer omwille van de duurtijd van maximaal 12 maanden waarin ze een remediëringstraject kunnen afleggen. De Vlaamse Regering beslist voor deze organisaties uiterlijk op 1 november van het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode of zij deze organisatie nog verder wil subsidiëren. Indien de Vlaamse Regering beslist de organisatie niet verder te subsidiëren, neemt zij initiatief om een nieuwe organisatie op te richten dan wel subsidiëring en erkenning toe te kennen aan een andere bestaande organisatie om blijvend een sociaal-cultureel aanbod te voorzien in die specifieke regio.

Artikel 31

Dit artikel hoeft geen verdere toelichting.

Artikel 32

Dit artikel bepaalt aan welke voorwaarden organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning in de vorm van een subsidie.

1° De sociaal-culturele organisatie moet uiterlijk op 31 december van het voorlaatste jaar van de beleidsperiode een het beleidsplan indienen voor de volgende vijfjarige beleidsperiode.

2° De organisatie moet gevestigd zijn in één of meerdere regio's zoals bepaald in dit decreet.

3° a) De organisatie moet doelstellingen hebben waaruit blijkt dat ze een werking ontplooit die specifiek afgestemd is op en relevant is voor de culturele en maatschappelijke context van de regio en complementair is aan andere spelers in de regio. 'Afgestemd' betekent dat de organisatie vanuit haar werking belangrijke maatschappelijke kwesties uit de regio detecteert en hierop inspeelt. De spelers kunnen zowel culturele spelers als onderwijs-, educatieve-, welzijns-, economische-, milieu- en andere relevante spelers zijn.

'Complementair' betekent dat de organisatie aanvullend werkt t.a.v. bestaande werkingen in de regio zodat in de regio een brede werking gericht op sociaal-culturele participatie wordt gerealiseerd.

b) Daarnaast heeft de organisatie doelstellingen waaruit blijkt dat ze een werking ontplooit die de sociaal-culturele participatie mogelijk maakt van zoveel mogelijk inwoners met bijzondere aandacht voor kansengroepen. Met het oog op een maximaal bereik van zoveel mogelijk mensen, werkt de organisatie zoveel mogelijk inclusief, met en voor groepen mensen, ongeacht hun thuistaal, afkomst, sociale klasse, graad van maatschappij- of milieubewustzijn... Daarnaast werkt ze, indien een specifieke aanpak een belangrijke meerwaarde heeft, categoriaal en op maat.

c) Tot slot heeft de organisatie doelstellingen waaruit blijkt dat ze een werking ontplooit rond de vier functies

4° De organisatie moet over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter beschikken. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), een vennootschap met sociaal oogmerk (vso), een stichting van openbaar nut... Bindende voorwaarden zijn dat de positieve financiële resultaten van deze rechtspersonen uitsluitend naar niet-commerciële doelen gaan, binnen de sociaal-culturele sector blijven en aangewend worden om nieuwe initiatieven op te zetten. Commerciële initiatieven, waarbij de winst wordt uitgekeerd aan de leden van de vereniging komen dus niet in aanmerking voor subsidiëring.

5° Behoeft geen verdere toelichting.

6° Aangezien in de voorliggende regelgeving de aandacht uitgaat naar aspecten van kwaliteit onder meer via de opmaak van het beleidsplan (zie verder) en kwantitatieve gegevens slechts indirect voorwerp zijn van een subsidiebepaling is een bijkomende voorwaarde gesteld met betrekking tot het verstrekken (in de gevraagde vorm) van alle nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking.

7° De organisatie moet het Nederlands als voertaal gebruiken, zeker in alle bestuurszaken en in de wijze waarop ze zich presenteert naar het brede publiek. Een organisatie kan eveneens in aspecten van de werking ook Vlaamse Gebarentaal gebruiken. Voor organisaties die onderworpen zijn aan het taalgebruik in bestuurszaken, kan volgens de Vaste Commissie voor Taaltoezicht voor bepaalde omschreven activiteiten (met bv. een buitenlands publiek) ook een andere taal worden gebruikt.

8° Er moet een permanent overleg plaats vinden tussen de verschillende sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking binnen specifieke regio's, zoals bepaald in dit decreet, in functie van expertiseontwikkeling en het opzetten van gemeenschappelijke projecten.

Artikel 33

Dit artikel omschrijft welke elementen het beleidsplan bevat.

1° Het inhoudelijk luik bevat gegevens die toelaten de werking te evalueren op basis van de beoordelingselementen in artikel 34 §1.

2° Het zakelijk luik bevat gegevens die toelaten de werking te beoordelen en te evalueren op basis van de beoordelingselementen in artikel 34 §2.

3° de omvang en de resultaten van de werking worden aangetoond met:

- d) kerngegevens en cijfers met betrekking tot de financiën voor jaar 2 en 3 van de lopende beleidsperiode, met name, de twee laatste boekjaren die zijn afgesloten.
- e) kerngegevens en cijfers met betrekking tot het personeel voor jaar 3 en 4 van de lopende beleidsperiode
- f) kerngegevens en cijfers met betrekking tot de werking voor jaar 3 en 4 van de lopende beleidsperiode: deze dienen een duidelijk beeld te geven van omvang en aard van activiteiten en praktijken.

4° een zelfevaluatie geeft een beeld van de sterktes en zwaktes van de werking en schetst welke uitdagingen en opportuniteiten dit geeft voor de toekomst. Deze zelfevaluatie wordt opgemaakt aan het begin van het beleidsplanningsproces in de organisatie en heeft dus betrekking op de voorbije jaren van de beleidsperiode. De adviezen van de visitatiecommissie kunnen in deze zelfevaluatie worden opgenomen.

5° In een managementsamenvatting motiveert de organisatie welke meerwaarde ze, via het al dan niet borgen van werkingsonderdelen en het leggen van nieuwe accenten, wil realiseren ten aanzien van de werking tijdens de voorbije beleidsperiode (of ten aanzien van de voorbije twee jaar voor

organisaties die voor het eerst een subsidieaanvraag indienen binnen dit decreet) en welke gevolgen dat zal hebben op zakelijk vlak.

Artikel 34

Per beleidsperiode en naar aanleiding van elke nieuwe beleidsperiode vindt voor de sociaal-culturele volwassenorganisaties een beoordeling van de werking plaats door een beoordelingscommissie. Aan de hand van beoordelingselementen wordt zowel het inhoudelijk als het zakelijk luik van de werking beoordeeld. Dit artikel geeft de set van beoordelingselementen aan die de beoordelingscommissie zal hanteren om de werking te beoordelen.

Het gaat om een vaste set van verplichte beoordelingselementen. Deze zullen in het uitvoeringsbesluit verder worden geconcretiseerd in een set van criteria die zowel de voorbije werking van de organisaties als de geplande werking voor de volgende beleidsperiode kunnen beoordelen. In de artikelsgewijze toelichting van artikel 41 wordt beschreven hoe de respectievelijke set van beoordelingscriteria er zou kunnen uitzien.

In paragraaf 1 worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het inhoudelijk luik van de werking wordt getoetst.

1° De organisatie draagt door haar missie en visie bij tot het doel van het decreet; de organisatie verantwoordt op deze wijze haar positie binnen de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De organisatie kan hier bepalen en toelichten of en in welke mate ze een werking ontplooit in een internationale context.

2° De organisatie geeft aan welke actuele maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie.

3° De organisatie draagt bij tot de drie sociaal-culturele rollen: de verbindende rol, de kritische rol en de laboratoriumrol.

4° De organisatie formuleert strategische en operationele doelstellingen om haar missie en visie te realiseren.

5° De organisatie ontplooit een werking, opgebouwd vanuit de vier functies.

De uitwerking van de functies in relatie tot de missie en visie wordt per functie specifiek ingevuld, waardoor de inhoudelijke beoordeling op maat wordt gegarandeerd.

6° De organisatie ontplooit een werking met relevantie en uitstraling voor de betrokken regio en die afgestemd is op de specifieke maatschappelijke uitdagingen van deze regio. Dat betekent dat zij tegen de achtergrond van een algemene maatschappelijke contextanalyse zoals bedoeld in punt 2 van deze paragraaf, een analyse maakt met betrekking tot de specifieke kenmerken, tendensen en uitdagingen van de regio. In haar werking moet zichtbaar zijn dat de organisatie juist ook op die specificiteit inspeelt. De organisatie ontplooit deze werking complementair aan wat andere spelers realiseren.

7° Het decreet subsidieert organisaties voor een sociaal-culturele werking die zich voornamelijk richt op volwassenen in hun vrije tijd. Met vrije tijd wordt de tijd aangegeven die volwassenen niet hoeven te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals betaalde arbeid, school- of beroepsopleiding. De organisatie moet inhoudelijk en zakelijk op een transparante manier aantonen dat ze de subsidies die ze vanuit dit decreet aanvraagt en toegekend krijgt, hoofdzakelijk gebruikt voor haar werking en voor haar activiteiten binnen de vrije tijd van mensen.

Uitzonderlijk en op een verantwoorde manier kan ze met de haar toegekende subsidies ook een werking of activiteiten ontplooiën buiten de vrije tijd van mensen.

Een aantal voorbeelden stellen dit scherp.

Mobiel 21 is een beweging voor duurzame mobiliteit. Mobiel 21 kiest ervoor de leefomgeving op een meer milieuvriendelijke en veiligere manier bereikbaar en leefbaar te maken. Mobiel 21 inspireert en activeert mensen, groepen, organisaties en beleid om doordacht om te gaan met verplaatsingen en verplaatsingswijzen. Vanuit deze missie kan de sociaal-culturele organisatie naast het hoofdzakelijk bereiken van burgers in de vrijetijdscontext bijvoorbeeld ook uitzonderlijk mobiliteitsambtenaren in de arbeidscontext aanspreken in functie van de opmaak van een milieuvriendelijk en veilig mobiliteitsplan voor hun gemeente.

De missie van vzw EVA is “mensen aanzetten om maximaal plantaardige voeding (in tegenstelling tot dierlijke) te produceren en te consumeren, en dit om bij te dragen aan een mens-, dier- en milieuvriendelijke samenleving”. Om haar missie breed uit te dragen, wil de organisatie zich ook toeleggen op contacten met (onder meer) lokale overheden die overheidsrestaurants uitbaten en uitbaters van grootkeukens om hen kennis te laten maken met vegetarische recepten, producten, etc. vanuit het idee dat hoe meer lekkere vegetarische maaltijden er beschikbaar zijn, hoe meer er effectief vegetarisch gegeten wordt. Gezien de missie van de organisatie is dit onderdeel van de werking ook uitzonderlijk subsidieerbaar.

Uiteraard staat het organisaties vrij om in het niet-gesubsidieerde deel van de werking andere activiteiten te ontplooiën buiten hun vrije tijd, bijvoorbeeld in hun arbeidstijd of in het kader van een beroepsopleiding. Hoewel het decreet zich in eerste instantie richt tot volwassenen, kunnen organisaties er voor kiezen om ook intergenerationele praktijken te ontwikkelen.

8° De organisatie werkt voor een breed publiek, doelgroepen, gemeenschappen en kansengroepen, afgestemd in de regio en complementair aan andere spelers binnen hun regio.

De eigen missie en visie is hierbij richtinggevend.

Elke sociaal-culturele volwassenenorganisatie met een werking binnen een specifieke regio maakt daarbij weloverwogen keuzes op het vlak van strategie, perspectief of doelstelling met betrekking tot bepaalde gemeenschappen, doelgroepen, kansengroepen en het brede publiek.

9° De organisatie toont aan welke plaats vrijwilligers binnen de organisatie innemen en hoe zij worden betrokken en ondersteund binnen de organisatie.

In paragraaf 2, 1° tot en met 3°, worden de beoordelingselementen opgesomd waaraan het zakelijk luik van het beleidsplan wordt getoetst.

Het geïntegreerd zakelijk kwaliteitsbeleid van de organisatie wordt getoetst aan het geheel van overkoepelende intenties, richting en tools van de organisatie m.b.t. de kwaliteit van het leiderschap, de strategie en het beleid, het beleid ten aanzien van medewerkers en desgevallend freelancers, de ingezette middelen en de processen.

De principes van goed bestuur worden omschreven in de Vlaamse Code voor Cultural Governance van het Bilzen Fonds en zijn voor dit decreet van toepassing:

Het gaat om volgende vijf principes:

- de rol en bevoegdheden van de bestuursorganen staan ten dienste van de doelstellingen en de missie van de organisatie;
- de bestuursorganen leggen verantwoording af aan elkaar: het principe van *checks and balances* staat hierbij centraal;

- de bestuursorganen werken transparant en houden elkaar in voldoende mate op de hoogte van hun werking en beslissingen;
- de samenstelling van de bestuursorganen gebeurt zorgvuldig in functie van de doelen en de missie van de organisatie en van de rol die de bestuursorganen binnen de organisatie vervullen;
- de bestuursorganen erkennen het belang van de interne en externe stakeholders. Bij de strategische beslissingen houden de bestuursorganen rekening met deze stakeholders.

Om de kwaliteit van het zakelijk beheer in te schatten, wordt nagegaan of de zakelijke en inhoudelijke luik van het beleidsplan op elkaar zijn afgestemd. De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen inzet om haar strategische en operationele doelen te bereiken.

Artikel 35

In dit artikel wordt bepaald dat er een beoordelingscommissie wordt samengesteld door de administratie. De beoordelingscommissie bestaat uit vier externe deskundigen en één deskundige van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Het secretariaat wordt opgenomen door de administratie. Het voorzitterschap wordt opgenomen door een externe deskundige.

De nadere regels voor de samenstelling van de beoordelingscommissie worden via het uitvoeringsbesluit geregeld, net zoals de vergoeding die de externe deskundigen hiervoor ontvangen. De Vlaamse Regering voorziet in een bedrag waarmee de werkzaamheden van de beoordelingscommissie kunnen worden vergoed. Ook de nadere regels voor de beoordelingsprocedure worden via het uitvoeringsbesluit geregeld.

Artikel 36

De beoordelingscommissie beoordeelt de gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisatie door middel van een bezoek ter plaatse en baseert zich op het beleidsplan, het voortgangsrapport, de begrotingen, de financiële verslagen en de gegevens m.b.t. de werking. De verschillende beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 34 dienen als leidraad voor de beoordeling, zowel tijdens het gesprek als in het verslag, waarin de bevindingen van de beoordelingscommissie aan de organisatie worden meegedeeld.

De organisatie krijgt een voorlopig verslag waar ze op kan reageren. De beoordelingscommissie kan op basis daarvan het verslag nog aanpassen tot een definitief verslag.

Indien de organisatie 'een negatief oordeel met aanbevelingen' heeft, wordt de sociaal-culturele volwassenenorganisatie na een remediëringstraject van maximaal 12 maanden opnieuw beoordeeld door middel van een bezoek ter plaatse. Op basis van het tweede bezoek ter plaatse formuleert de beoordelingscommissie een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering. Om de continuïteit te garanderen, wordt er naar gestreefd om de commissie zo veel als mogelijk identiek samen te stellen.

Artikel 37

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 38

Dit artikel laat de Vlaamse Regering toe om de beoordelingselementen te specificeren. Specificatie van de beoordelingselementen wil zeggen: precisering met het oog op praktische of inhoudelijke bepalingen of verduidelijkingen zowel voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties als voor de commissies. De specificatie kan nooit tot doel hebben nieuwe aspecten of deelaspecten toe te voegen. Het laat de Vlaamse Regering enkel toe om accentueringen aan te brengen zonder evenwel afbreuk te doen aan de algehele draagkracht van het beoordelingselement.

Paragraaf 1 laat de Vlaamse Regering dus toe om de beoordelingselementen zoals opgesomd in artikel 34, te verfijnen tot specifieke criteria die de beoordelingscommissies moeten hanteren om tot een gemotiveerde beoordeling te komen. Het is de beleidsintentie om met deze criteria zowel de voorbije en huidige werking te beoordelen alsook de toekomstige ambities.

Verplicht beoordelingselement	
Inhoudelijk luik	
1. De bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot het doel van het decreet	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie heeft een duidelijke en geëxpliciteerde missie en visie. • De organisatie toont haar gerealiseerde bijdrage aan de emancipatie van mensen en groepen, en aan de versterking van een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving aan en expliciteert haar ambities hierin voor de toekomst: <ul style="list-style-type: none"> ○ Aan de hand van werkingsgegevens en bereikte resultaten ○ Door aan te geven hoe ze sociaal-culturele participatie van volwassenen zal bevorderen, welke samenlevingsvraagstukken ze tot publieke zaak zal maken en welke praktijken ze zal ontwikkelen en verspreiden die hierop een werkend antwoord bieden.
2. de relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot de door de organisatie omschreven actuele maatschappelijke context	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont door werkingsgegevens aan rond welke maatschappelijke uitdagingen de organisatie effectief heeft gewerkt, hoe deze werking vorm kreeg en welke resultaten ze hiermee bereikte. • De organisatie expliciteert in een maatschappelijke contextanalyse welke ontwikkelingen relevant zijn in relatie tot haar missie en visie, welke ontwikkelingen ze als uitdaging wil aangrijpen om een toekomstige werking rond te ontplooiën en welke impact ze hierbij nastreeft.
3. de bijdrage van de sociaal-culturele organisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie expliciteert haar visie op de drie sociaal-culturele rollen • De organisatie toont door werkingsgegevens aan hoe ze de drie sociaal-culturele rollen waarmaakt en geeft aan hoe ze in de toekomst verder wil inzetten op de realisatie van die rollen.

<p>4. de strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele organisatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De werking van de organisatie is gestoeld op een onderbouwd en samenhangend geheel van strategische en operationele doelstellingen • De organisatie toont aan hoe ze haar werking ter realisatie van deze doelen vorm geeft, opvolgt, zelfkritisch evalueert en indien nodig bijstuurt.
<p>5. de uitwerking van de vier sociaal-culturele functies</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie heeft een onderbouwde visie op de 4 functies en op de werkwijze(n) die de organisatie hanteert om de gekozen functies te realiseren. • De organisatie kan aan de hand van werkingsgegevens aangeven hoe ze de 4 functies in de praktijk bracht, welke resultaten ze boekte en wat haar ambities zijn voor de toekomst. <p>- voor de cultuurfunctie:</p> <p>a) de visie op cultuur in relatie tot de missie van de organisatie en de verantwoording van de werkwijze van de organisatie voor het opzetten van praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur</p> <p>b) de organisatie geeft aan welke praktijken gericht op het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur werden opgezet</p> <p>c) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol processen en resultaten in relatie tot het creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur in beeld;</p> <p>- voor de leerfunctie:</p> <p>a) de visie op leren in relatie tot de missie van de organisatie en een verantwoording van de werkwijze voor het opzetten van leeromgevingen;</p> <p>b) de organisatie geeft aan welke praktijken werden gerealiseerd om leren vorm te geven</p> <p>c) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol leerprocessen en leerresultaten in beeld.</p> <p>- voor de gemeenschapsvormende functie:</p> <p>a) de visie op groepen en gemeenschappen en interacties daartussen in relatie tot de missie van de organisatie en een verantwoording van de werkwijze voor het ondersteunen en faciliteren van processen die leiden tot het vormen van groepen en gemeenschappen of tot interacties tussen groepen en gemeenschappen;</p> <p>b) de organisatie geeft aan welke initiatieven ondernomen werden voor het ondersteunen en faciliteren van de vorming van groepen en gemeenschappen en/of welke</p>

	<p>initiatieven ondernomen werden in functie van interacties tussen groepen en gemeenschappen;</p> <p>c) de organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol gemeenschapsvormende processen en praktijken en de resultaten die daar uit voortvloeien in beeld.</p> <p>-voor de maatschappelijke bewegingsfunctie:</p> <p>a) de visie op engagement en politisering en op relevante samenlevingsvraagstukken in relatie tot de missie van de organisatie en een verantwoording van de werkwijze voor het opzetten van praktijken waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken</p> <p>b) de organisatie geeft aan welke praktijken werden opgezet waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken</p> <p>c) de organisatie brengt kwaliteitsvolle en zinvolle veranderingsprocessen en gerealiseerde veranderingen in relatie tot maatschappelijk denken en handelen en tot de inrichting van de maatschappij in beeld.</p>
<p>6. de werking met een relevantie en uitstraling voor de betrokken regio, afgestemd op de culturele en maatschappelijke context van de regio en complementair aan de werking van andere spelers in de specifieke regio.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In een regionale contextanalyse expliciteert de organisatie welke maatschappelijke ontwikkelingen specifiek relevant zijn voor de regio, verantwoordt ze en toont ze aan op welke manier ze daar in de werking specifiek op inspeelt en welke daarvan de resultaten zijn. • De organisatie staft haar relevantie en uitstraling in de regio aan de hand van kerngegevens en cijfers over aanwezigheid, zichtbaarheid, bereik en/of effect van de werking. • De organisatie toont aan dat ze een werking ontplooit complementair aan de werking van andere spelers in de regio.
<p>7. Een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont aan dat de regio-werking waarvoor de organisatie wordt gesubsidieerd zich aantoonbaar en hoofdzakelijk afspeelt en zal afspelen binnen de vrije tijd van volwassenen, gestaafd aan de hand van kerngegevens en cijfers met betrekking tot financiën, personeel en werking. • Het eventuele gedeelte van de werking dat zich buiten de vrije tijd afspeelt of zal afspelen wordt omschreven en verantwoord vanuit de missie en visie van de organisatie.

<p>8. De werking naar het brede publiek en de keuzes daarin naar gemeenschappen, doelgroepen en kansengroepen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie expliciteert haar werking naar het brede publiek en welke keuzes ze daarbinnen maakt naar doelgroepen, gemeenschappen en kansengroepen. • Binnen de gemaakte keuzes expliciteert en verantwoordt de organisatie haar beleid en aanpak om sociaal-culturele participatie van iedereen, met specifieke aandacht voor kansengroepen, in de regio na te streven, welke resultaten ze bereikt en hoe ze dat beleid opvolgt en desgewenst bijstuurt. • De organisatie toont haar brede publieksbereik en het specifieke bereik van kansengroepen aan in relatie tot gemaakte keuzes rond doelgroepen, gemeenschappen en kansengroepen.
<p>9. De plaats van vrijwilligers in de organisatie en hoe ze betrokken en ondersteund worden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie toont haar bereik van vrijwilligers aan. • De organisatie geeft aan welke rollen en taken vrijwilligers hebben of zullen krijgen in de organisatie en/of de regio-werking. • De organisatie expliciteert haar ondersteuningsbeleid ten aanzien van vrijwilligers en hoe ze betrokkenheid, inspraak en participatie van vrijwilligers in de organisatie vorm geeft en zal geven • De organisatie geeft aan hoe ze haar beleid ten aanzien van vrijwilligers evalueert en bijstuurt.
<p>Zakelijk luik</p>	
<p>1. Het geïntegreerd zakelijk kwaliteitsbeleid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie expliciteert haar integraal kwaliteitsbeleid en geeft aan welke verbeteracties ze hierrond ondernam en welke ze nog wenst te nemen. • De organisatie geeft transparantie over haar financiële situatie, de genomen maatregelen in het kader van haar financieel meerjarenbeleid en de effecten ervan. • De organisatie legt financiële afrekeningen voor en maakt een prognose van de evolutie van haar financiële situatie voor de komende beleidsperiode.
<p>2. De toepassing van principes van goed bestuur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie geeft aan hoe ze transparantie en verantwoording van en in haar bestuur organiseert. • De organisatie expliciteert, vanuit haar missie en doelen, de samenstelling van de bestuursorganen en hun rol- en bevoegdheidsverdeling. • Het bestuur geeft aan hoe ze interne en externe stakeholders betreft in strategische beslissingen • De organisatie toont aan hoe ze de principes van goed bestuur in de organisatie toepast, waar ze eventueel

	verder wil in groeien en welke initiatieven ze daartoe nam of zal nemen.
3. de afstemming tussen het inhoudelijke en zakelijke luik van het beleidsplan	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen ingezet heeft en zal inzetten ter realisatie van de strategische en operationele doelstellingen. • De organisatie geeft aan hoe ze de afstemming tussen haar inhoudelijk en zakelijk plan opvolgt, evalueert en eventueel bijstuurt.

In de tweede paragraaf van dit artikel worden de drie mogelijke beslissingen die de beoordelingscommissie kan formuleren bepaald.

In de derde paragraaf van dit artikel wordt bepaald hoe de drie mogelijke subsidieadviezen, die de beoordelingscommissie kan formuleren, worden bepaald.

Wanneer alle beoordelingselementen voldoen of ten dele voldoen, geeft de beoordelingscommissie een positief oordeel zonder aanbevelingen.

Wanneer één tot vier beoordelingselementen als onvoldoende worden beoordeeld, geeft de beoordelingscommissie een positief oordeel met aanbevelingen. Indien minimum één van de vier beoordelingselementen die als onvoldoende zijn beoordeeld een elementair beoordelingselement is, geeft de beoordelingscommissie een negatief oordeel met aanbevelingen.

De beoordelingscommissie geeft dus een negatief oordeel met aanbevelingen wanneer voor één van de elementaire beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 11, § 2 een onvoldoende wordt gehaald of wanneer voor minstens vijf andere beoordelingselementen zoals vermeld in artikel 10 een onvoldoende wordt gehaald.

Het is de bedoeling om deze elementaire beoordelingselementen voor de beleidsperiode 2021-2025 toe te passen op alle subsidieaanvragen. Vanaf de beleidsperiode 2026-2030 zijn ze enkel van toepassing op die organisaties die de vorige beleidsperiode een negatief oordeel met aanbevelingen kregen.

Artikel 39

Dit artikel omschrijft welke gevolgen een 'positief oordeel met aanbevelingen' heeft voor de sociaal-culturele volwassenenorganisatie. De ondernomen of te ondernemen stappen van de organisatie om tegemoet te komen aan de aanbevelingen vormen een bijkomend beoordelingselement bij de beoordeling in de volgende beleidsperiode. De organisatie rapporteert over de acties en de resultaten daarvan in het voortgangsrapport.

Artikel 40

Dit artikel omschrijft welke gevolgen een 'negatief oordeel met aanbevelingen' heeft voor de sociaal-culturele volwassenenorganisatie. De organisatie wordt na een remediëringstraject van maximaal 12 maanden, waarvan het opmaken van een remediëringsrapport integraal deel uitmaakt, en na een bezoek ter plaatse opnieuw beoordeeld. Op basis van het tweede bezoek formuleert dezelfde visitatiecommissie een positief of negatief advies aan de Vlaamse Regering. Deze commissie wordt bij voorkeur en indien mogelijk op dezelfde wijze samengesteld als de commissie die het eerste oordeel heeft geveld.

Artikel 41

Naast structurele werkingsmiddelen, toegekend voor een beleidsperiode van vijf jaar aan sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking voor het Nederlandse taalgebied (al dan niet inclusief een werking voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) of met een werking voor een specifieke regio, voorziet het decreet ook projectsubsidies voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Deze projecten moeten bijdragen tot het doel van het decreet, opgebouwd zijn rond minstens twee sociaal-culturele functies en een doorlooptijd hebben van maximaal drie jaar.

Artikel 42

Dit artikel laat de Vlaamse Regering toe de specifieke beleidsprioriteiten te bepalen op basis waarvan projecten kunnen worden ingediend om voor subsidie in aanmerking te komen. Ook de andere criteria waaraan projecten moeten voldoen, de datum waarop projecten kunnen worden ingediend, de doorlooptijd van aanvragen, de manier waarop de aanvraag moet worden samengesteld en hoe de beoordeling en verantwoording moet gebeuren, het toezicht en de sancties zullen in het uitvoeringsbesluit verder worden uitgewerkt.

Artikel 43

Elke sociaal-culturele organisatie die gesubsidieerd wordt via dit decreet, moet voldoen aan een aantal verplichtingen om die subsidie te kunnen behouden.

Een eerste verplichting betreft de indiening van een voortgangsrapport in het derde jaar van de beleidsperiode voor de inhoudelijke verantwoording van de subsidie-enveloppe. In dit document geeft de organisatie enerzijds aan hoe de doelstellingen uit het beleidsplan in de eerste twee jaar van de beleidsperiode vorm hebben gekregen en werpt ze een kritische blik op de werking van de voorbije twee jaren. Anderzijds geeft ze aan hoe ze in het lopende en de twee daaropvolgende jaren de verdere uitvoering van de plannen ziet.

Een tweede verplichting betreft de jaarlijkse indiening van de financiële afrekening, balans en begroting op het sjabloon dat door de administratie wordt aangereikt. Uit de afrekening en de balans moet blijken dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. Bepalingen inzake de aanwending van subsidies, de verantwoording van de subsidies en sancties en onverenigbaarheden worden geregeld in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de algemene regels inzake subsidiëring van 8 november 2013.

Verder legt dit artikel de organisatie nog een aantal verplichtingen op in verband met de besteding van de subsidie, de boekhouding en de principes van goed bestuur.

De vermelde code Cultural Governance werkt volgens het principe 'comply or explain' en is bijgevolg niet bindend. Per uitvoeringsbesluit is het mogelijk om bepaalde principes van goed bestuur alsnog bindend te verklaren. Het is de intentie om, net zoals in het Kunstendecreet, regels rond goed bestuur nader te bepalen via uitvoeringsbesluit.

Indien de organisatie deze verplichtingen niet nakomt, kan de subsidie worden stopgezet, verminderd of teruggevorderd. De nadere regels voor de termijnen, de manier waarop de verantwoordingsstukken ingediend worden en de nadere voorwaarden inzake de stopzetting, vermindering of terugvordering van subsidies worden in het uitvoeringsbesluit geregeld.

Artikel 44

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 45

Dit artikel bepaalt dat alle ondersteuningsvormen van dit decreet worden toegekend binnen de perken van de kredieten die jaarlijks worden ingeschreven op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 46

Dit artikel bepaalt dat de jaarlijkse subsidie-enveloppes gekoppeld worden aan het prijsindexcijfer.

Artikel 47

Dit artikel preciseert de uitbetalingsmodaliteiten van de jaarlijkse subsidie-enveloppe. De jaarlijkse subsidie-enveloppe wordt uitbetaald via twee voorschotten van 45% van de jaarlijkse enveloppe en een saldo van 10%.

Artikel 48

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 49

§ 1 Deze paragraaf biedt organisaties die gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk de garantie op de subsidie-enveloppe die hen werd toegekend voor de beleidsperiode 2016-2020.

§ 2 bepaalt de wijze waarop de verenigingen, de bewegingen en de landelijke vormingsinstellingen die gesubsidieerd worden op basis van het decreet van 2003, geëvalueerd zullen worden voor de beleidsperiode 2016-2020. Voor hen zijn de beoordelingselementen uit het decreet van 2003 van toepassing. De visitatiecommissies formuleren bij elk beoordelingselement een voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Bij beoordelingselementen die ten dele voldoen, kan de visitatiecommissie verbeteringsuggesties formuleren. Voor beoordelingselementen waaraan niet wordt voldaan, formuleert de visitatiecommissie aanbevelingen.

Wanneer de commissie geen aanbevelingen formuleert, resulteert dit in een positieve evaluatie zonder aanbevelingen. Formuleert de commissie één tot vier aanbevelingen, leidt dit tot een positieve evaluatie met aanbevelingen. Vanaf vijf aanbevelingen krijgt de organisatie een negatieve evaluatie met aanbevelingen.

§3 bepaalt de wijze waarop de volkshogescholen gesubsidieerd op basis van het decreet van 2003 beoordeeld zullen worden voor de periode 2016-2020. Voor hen zijn de beoordelingselementen van het decreet van 2003 van toepassing voor wat betreft de werking 2016-2020. Voor wat betreft de toekomstige werking 2021- 2025 zijn de beoordelingselementen zoals geformuleerd in artikel 34 van toepassing.

Omdat de beoordelingscommissie zowel terugblijkt op de voorbije werking van de lopende beleidsperiode als op de toekomstige werking in de volgende beleidsperiode, wordt als overgangsbepaling voorzien dat de visitaties voor de beleidsperiode 2016-2020 zoals bepaald in het decreet van 2003, niet zullen plaats vinden in het derde jaar van de beleidsperiode. De evaluatie van de werking 2016-2020 wordt geïntegreerd in de beoordeling door de beoordelingscommissie in 2020. In het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald op welke wijze dit zal gebeuren.

Wanneer de commissie geen aanbevelingen formuleert, resulteert dit in een positief oordeel zonder aanbevelingen. Formuleert de commissie één tot vier aanbevelingen, leidt dit tot een positief oordeel met aanbevelingen. Vanaf vijf aanbevelingen krijgt de organisatie een negatief oordeel met aanbevelingen.

§ 4 biedt deze organisaties de garantie op een erkenning tot het einde van de beleidsperiode 2016-2020.

Artikel 50

Met dit artikel wordt aan de organisaties voor laagdrempelige educatie gesubsidieerd op grond van het Participatiedecreet de garantie geboden op een verlenging van de toegekende subsidieperiode tot en met 2020.

Artikel 51

§1 biedt organisaties die op grond van het Participatiedecreet erkend en gesubsidieerd werden als vereniging voor laagdrempelige educatie of organisaties die op grond van het decreet van 2003 erkend en gesubsidieerd werden, de mogelijkheid om te fuseren met behoud van de subsidie-enveloppes voor de jaren 2016-2020.

§2 bepaalt de vork waarbinnen de subsidie-enveloppe van organisaties die in de loop van de beleidsperiode 2016-2020 fuseren, kan stijgen of dalen in de beleidsperiode 2021-2025. De stijging of daling is begrensd op 25% ten opzichte van het totale effectief toegekende subsidie-enveloppe van de gefuseerde organisaties samen van de beleidsperiode 2016-2020. In dat bedrag zijn inbegrepen: de enveloppe 2020 op grond van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003, de enveloppe 2020 op grond van artikel 23 en 24 van het Participatiedecreet (de verenigingen voor laagdrempelige educatie), de middelen interne staatshervorming toegekend op basis van artikel 44, §4 van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003, de middelen die op grond van het zogenaamde DAC-decreet voor tewerkstelling zijn voorzien en de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten.

Artikel 52

§1 Deze paragraaf bepaalt de samenvoeging van de middelen voor de uitvoering van dit decreet. Aan de middelen voor de uitvoering van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 2003, worden ook de middelen voor verenigingen voor laagdrempelige educatie in het kader van het Participatiedecreet, de middelen in het kader van de regularisatie van de gesco-projecten, de middelen houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling (DAC-middelen) en de middelen interne staatshervorming die nu ook al in de sector aanwezig zijn, toegevoegd en als een globaal budget voorbehouden voor de uitvoering van dit decreet.

Omschrijving	Bedrag begroting
Subsidie-enveloppes 2016 sociaal-culturele volwassenenorganisaties (inclusief middelen interne staatshervorming)	51.924.000,00 *
Aanvullende subsidies tewerkstelling in de culturele sector (DAC)	11 108 833,00
Gescomiddelen 2016	4.955.430,00

Subsidie-enveloppes 2016 praktijkgerichte laagdrempelige educatie voor kansengroepen	806.122,40
TOTAAL	68 794 385,40

*In dit bedrag is de subsidie-enveloppe voor het steunpunt Socius vzw (€ 1.350.000) en de subsidie-enveloppe voor de belangenbehartiger de Federatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk vzw (FOV vzw) (€ 242.000) inbegrepen..

Omschrijving	Begrotingsartikel	Bedrag begroting
Subsidie-enveloppes 2016 sociaal-culturele volwassenenorganisaties (Decreet van 4 april 2003, inclusief middelen Interne Staatshervorming)	HBO-1HDI2AC-WT	51.924.000,00 *
DAC (basisallocatie 1HC059)	HBO-1HCIWAK-WT	14.765.000,00**
Gesco 2016	HBO-1HCI2AJ-WT	4.955.430,00
Subsidie-enveloppes 2016 laagdrempelige educatie voor kansengroepen (Participatiedecreet)	HBO-1HDI2AE-WT	806.122,40
TOTAAL		72.450.552,40

*In dit bedrag is de subsidie-enveloppe voor het steunpunt Socius vzw (€ 1.350.000) en de subsidie-enveloppe voor de belangenbehartiger de Federatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk vzw (FOV vzw) (€ 242.000) inbegrepen.

** in dit bedrag zitten ook de DAC lokaal cultuurbeleid voor een bedrag van 3.656.167 euro. Dit laatste bedrag zal langzaam aan worden toegevoegd in het nieuwe decreet voor de projectwerking (titel 4 – artikel 45 en 46 van het ontwerp decreet)rekening houdend met de uitstroom.

§2 bepaalt welke middelen samen in beschouwing worden genomen als uitgangspunt om de subsidie-enveloppe per organisatie 2021-2025 te gaan bepalen. Die subsidie-enveloppe per organisatie kan maximaal 25% stijgen of dalen t.o.v. de totale effectief toegekende subsidie-enveloppe per organisatie voor de beleidsperiode 2016-2020.

Artikel 53

Dit artikel behelst een garantieregeling voor de toekenning van de subsidies naar aanleiding van de regularisatie van de gesco-projecten voor de beleidsperiode 2016-2020.

Artikel 54

Dit artikel regelt dat organisaties voor de beleidsperiode 2016-2020 een laatste keer een voortgangsrapport indienen in 2018, het derde jaar van de beleidsperiode.

Artikel 55

Dit artikel wijzigt het decreet houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector van 7 mei 2004 en bepaalt dat de middelen die nu worden toegewezen aan het globale budget voor de uitvoering van dit decreet, niet langer specifiek voorbehouden zijn voor tewerkstelling van personeelsleden binnen organisaties voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk maar kunnen worden aangewend voor de uitvoering van het beleidsplan.

Dit artikel bepaalt daarnaast ook dat wanneer er middelen vrijkomen van lokale DAC-projecten, deze binnen de context van dit decreet houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, zullen worden besteed als projectsubsidies voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

Daarnaast zullen de middelen die vrijkomen bij de stopzetting van landelijke DAC-projecten van organisaties die niet gesubsidieerd en erkend zijn binnen dit decreet houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk , worden toegevoegd aan de globale enveloppe voor de uitvoering van titel 1 en titel 2 dit decreet zoals beschreven in artikel 52 paragraaf 1 .

Artikel 56

Dit artikel bepaalt een wijziging in het decreet houdende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector van 7 mei 2004, waardoor de middelen die vrijkomen in het kader van DAC-projecten die niet te situeren zijn binnen erkende of gesubsidieerde organisaties, niet langer worden toegevoegd aan de middelen van het Participatiedecreet maar aan het budget voor de uitvoering van dit decreet.

Artikel 57

Dit artikel heft het Decreet van 4 april 2003 betreffende het Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk op, met uitzondering van de bepalingen aangaande het landelijk steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en aangaande de federatie van organisaties sociaal-cultureel werk

Artikel 58

Dit artikel heft de artikelen op die de subsidiëring van praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen uit het Participatiedecreet van 18 januari 2008 regelen. De initiatieven die hieronder vielen en duidelijk sociaal-culturele praktijken realiseren, of een aanbod hebben dat ook door sociaal-culturele vormingsinstellingen voor personen met een handicap kon worden georganiseerd, vinden een plaats in onderhavig nieuw decreet. Een derde initiatief dat onder deze maatregel werd gesubsidieerd, betreft een duidelijk sectorale (sport)organisatie, die een plaats krijgt binnen het ondertussen uitgebouwde G-sportbeleid.

Artikel 59

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.